

Pasiruoškite.
Sandvičiai ir /vyskupai.
Kapitalistinis ištivirkimas.
Alfonso Marxa.
"Pulkim ant kelių."
Apsimelavo.
Jau kolektyve.
Rašo A. Bimba

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Užsieniuose \$9.00
Brooklyne \$8.00
KOPIJA 5c

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States.
427 Lorimer Street,
Brooklyn 6, N. Y.
Telephone: Stagg 2-3878

No. 238

★ ★ ★

Brooklyn, N. Y., Penktadienis, Spalio-October 28, 1949

★ ★ ★

Metai XXXIX.

Dienraščio XXXI.

CIO CENTRO VADAI PLANUOJA DRASKYTI PAŽANGIAS UNIJAS

Gresia išbraukt iki 500,000 Unijistų

Cleveland, Ohio. — Pranešama, kad CIO unijų centro pirmininkas Philip Murray ir kiti dešinieji vadai slapta planuoja išbraukti bent tris sekamas kairiųjų vadovaujamas CIO unijas.

Elektrinių, Radijo Darbininkų ir Mašinistų Unija, Farmų ir Frankų Darbininkų Unija ir Maisto ir Tabakos Darbininkų Unija.

Teigiama, kad Murray su bičiuliais sudarė mašiną savo planams pervaryti.

Grasina Kinų Liaudininkams Už Jankių Sulaikymą

Washington. — Dean Acheson, Amerikos valstybės sekretorius, protestavo, kad Kinijos Liaudies Respublika neleidžia namo iškelti generolui Robertui Soule, amerikiečių ambasados nariui, ir dviem konsulatų nariams. Achesonas grasina, kad ši šalis "nepakęs" tokio elgimosi su jos diplomatais.

Gen. Soule sulaikytas todėl, kad atsisakė sumokėti kinams savo tarnautojams tokį mokesnį dėl jų paleidimo iš tarnybos, kokio jie reikalauja.

Italijos Partizanai Pasmerkė Tito

Roma. — Jugoslavijos Tito valdžia kvietė italų partizanus, kovojusius prieš nacių, ir iškilmes Jugoslavijos sostinėje Belgrade, minėti 5 metų sukaktį nuo vokiečių išėjimo iš to miesto.

Italijos partizanų vadai ne tik atmetė Tito pakvietimą, bet ir pasmerkė jį kaip išdaviką. Partizanų oficerius Antonio Novelli pareiškė:

— Mes esame tikri, kad Jugoslavijos žmonės pasiūsuos ir nuo titinų savo išdavikų.

Atmetas Sovietų Siūlymas Nežudyti Graikų Demokratų

Lake Success. — Anglamerikonam reikalaujant, politinis Jungtinių Tautų komitetas atmetė Sovietų ir Ekvadoro pasiūlymus — su laikyti žudymą demokratinių politinių kalinių, kuriuos Graikijos monarchofasistai nusmerkė mirti.

Amerikonai įteikė politiniam Jungt. Tautų seimui komitetui rezoliuciją, kuri smerkia Albaniją ir Bulgariją už tariamą paramą graikų partizanams kare prieš fašistų valdžią. Rezoliucija, be kitko, reikalauja nepraileisti jokių ginklų ir Bulgariją ir Albaniją.

Šią rezoliuciją remia Anglija, Australija ir Kinijos tautininkų atstovai.

CIO suvažiavime, kuris atsidarys ateinančią pirmadienį. Jie atimsią carterius toms unijoms ir perorganizuosią dešiniųjų narių mažumą į atskiras unijas, kurioms Murray su savo šalininkais galėtų viešpatauti.

Nužūrima, kad Murray siūlys ir 9 kitas CIO unijas "apvalyti" nuo komunistų ir jų bendradarbių.

Manoma, kad toki dešiniųjų vadų pasimėjimai galės kliudyti iki pusės milijono darbininkų vadinamose kairiosiose unijose.

Grotewohl Reikalauja Taikos Sutarties Su Visa Vokietija

Berlin. — Otto Grotewohl, Demokratinės Vokietijos Respublikos premjeras, pareiškė laikraščiniams, kad jo valdžia nori visų keturių didžiųjų tautininkų taikos sutarties su ištisa Vokietija, o ne vien tik su Sovietų Sąjunga. Sutarties su visa Vokietija reikalauja ir Keturių Didžiųjų nutarimas Potsdame, kaip pirmine Grotewohl.

Išsikūrus Demokratinei Vokietijai Respublikai rytinėje Vokietijoje, Sovietų vyriausybė pasižadėjo daryti taikos sutartį su ja ir ištraukti savo armiją.

Grotewohl užreikšė, jog Amerika, Anglija ir Francija taipgi turi ištraukti savo armijas iš vokiečių žemės, o ne laikyti vakarinę Vokietiją karo lauku prieš Sovietų Sąjungą.

Acheson Protestuoja Prieš Čechoslovakiją

Washington. — Amerikos valstybės sekretorius Dean Acheson užprotestavo Čechoslovakijai, kad ji išvijo du Jungtinių Valstijų ambasados narius ir areštavo vieną ambasados raštinniką.

Čechoslovakijos vyriausybė atrado, kad jie buvo kariniai šnipai. Achesonas tą kaltinimą vadina "išmislinu".

IRAKAS ARESTUOJA, PERSEKIOJA ŽYDUS

Washington. — Demokratas kongresmanas Arthur D. Klein telegrafavo prezidentui Trumanui, prašydamas užtarti žydus nuo persekiojimų ir areštų arabų Irake.

Anglai patikrino, kad Irako valdžia paskutinėmis dienomis areštavo dar 36 žydus.

Islandija. — Pranešama, jog Islandijos seimas išrinkta 8 komunistai, tai dviem mažiau, negu pirmuosiose rinkimuose.

Vėliausios Žinios

Washington. — Prez. Trumano sekretorius Ross užginciojo gandus, kad prezidentas įsikiš į plieno darbininkų ir angliakasių streikus, jeigu streikieriai per trejetą dienų nesustatys su kompanijomis.

New York. — Ketvirtadienio rytą išvažiavo skaitlinga unijų ir kitų organizacijų delegacija į Washingtoną reikalauti, kad valdžia už užstatų paleistų 11 komunistų vadų. Federalis New Yorko apskrities teisėjas juos be užstatų įkalino.

Paryžius. — Klerikalų partijos vadas Bidault tikisi netrukus sudaryti naują sudėtinį Francijos ministrų kabinetą. Socialistų ir "radikalų" vadai sutiko dalyvauti tame kabinete.

Los Angeles, Calif. — Amerikos Žydų Kongreso Vakarinio Pajūrio konferencija reikalavo, kad valdžia paleistų įkalintus komunistų vadus už užstatų. Konferencijai dalyvauja daugiau kaip 500 delegatų.

Maskva. — Sovietų radijas sakė, jog pirmasis Jungt. Tautų sumanytojas buvo Stalinas.

Praga. — Čechoslovakijos valdžia įspėjo 8,000 katalikų kunigų, kad geriau klausytų liaudies valdžios, negu vyskupų.

Santiago. — Čilės valdžia areštavo komunistų vadą Victorą Contreras, kad jis stengėsi atkurti Komunistų Partiją, kuri valdžios uždrausta.

Catanzaro, Italija. — 6,000 valstiečių įsiveržė į dvarų žemes, mėgindami jas užimti. Policija ir milicija atakavo valstiečius.

London. — Kariniai Anglijos šnipai skelbia, kad Sovietai turi 14 karinių lėktuvų stovyklų vidurinėje sovietinėje Azijoje, iš kur galėtų oru pasiekti Anglijos kolonijas pietinėje Azijoje.

London. — Išsokdamas pro viešbučio langą, nusizudė apakęs milijonierius Peter Beatty, 39 metų, lordo sūnus, kuomet gydytojai pranešė, kad jis neatgaus regėjimo.

LITERATŪROS LAIKRAŠTIS PARODO TITO SUGEDIMĄ

Maskva. — Čionaitinis Literatūros Laikraštis išspausdino pranešimą iš Jugoslavijos sostinės Belgrado, kaip ten lėbavauja, išdauja ir žmonių turtą eikvoja diktatoriškas jugoslavų valdovas Tito. Sako:

Tito nuolat "ūžia" su šnipu New Yorko Metropolito Operos dainininke, Zinka Kunz Milanova, trockisto jugoslavų generolo Lubomiro Illico pačia. Tito apkašė ją didžiuliais deimantais ir pripirko Zinkai eilę skirtingai maliaivotu automobilių, kad automobiliais visuomet būtų tokios spalvos, kokia suknele jina apsilvikus.

Savo palociui užlaikyti Tito išleikvoja po 600 tūkstančių dolerių per metus. Tito įsitaisė ir auksinį sostą.

Tuo pačiu laiku Tito ima auksą ir vertingus užsieninius pinigų iš Jugoslavijos išdo ir siunčia savo saskaiton į Šveicariją tokiu atsitikimui. Jeigu Tito turėtų užsienin sprukti nuo liaudies sukilimo namie.

Tuštvei ir puotoms atidavęs Tito, kas diena keičia savo uniforoms drabužius po kelis kartus. Jisai dažo sau veidą ir nešioja puošnius deimantinius žiedus.

Kartu Tito dreba dėl savo kailio: važiuodamas naudoja šarvuota, karinį automobilį ir apsigludina.

Hong Kong. — Kinu tautininkai giriasi, kad jie "sunaikinę" laivus, kuriais liudininkai įsiveržė į Kingman salą, 7 mylios nuo liudininkų užimto uosto mėsio Amoy. Amerikiniai korespondentai sako, tai bus naujas bergždžias tautininkų pagyras.

Roma. — 1,500 valstiečių įsiveržė į dvarų žemes Kalabrijoje, pietinėje Italijoje. Policija atakavo valstiečius. Buvo sužeistų iš abiejų pusių.

AMERIKA ATSIŠAKO KEISTI ATOMINI SAVO PLANĄ

Anglai-Amerikonai Atmeta Sovietų Siūlymą

Lake Success, N. Y. — Sovietų atstovas Jakovas A. Malikas pasitarimuose su penkiomis kitais pastoriais Jung. Tautų komisijos dėl atomų jėgos nariams siūlė, kad Amerika pakeistų senąjį savo Barucho planą atominei jėgai kontroliuoti pasaulyje.

Malikas priminė, jog atominis klausimas pasikeitė nuo to laiko, kai Amerika įpiršo savo planą Jungtin. Tautų seimui. Nes jau ir Sovietų Sąjunga turi atominę jėgą. Todėl bent pati

Amerika turėtų pateikti skirtingą planą. Penki pastovieji atominės komisijos nariai — Amerika, Anglija, Kanada, Francija ir Kinija — atmetė Maliko pasiūlymą ir užgyrė senąjį amerikini Barucho planą.

Sovietai yra atvejų atvejais nurodę, jog amerikinis planas siekia uždėti savo monopoliją atominei jėgai pasaulyje, kuomet Amerika pasilaiko "keis" vis gaminanti sau atomines bombas be jokios kontrolės per neribotą laiką.

Amtorgo Pareigūnai Bus Teisiami, Nors Sutiko Registruotis

New York. — Nors penki sovietinės prekybos korporacijos Amtorg'o pareigūnai sutiko užsiregistruoti, kaip svetimos valstybės pasiuntiniai, jie vis tiek bus teisiami, — sakė teisingumo departamentas Washington.

Juos praeitą penktadienį įkaltino federalė džiūrė Washington už tai, kad jie neužsiregistravo pagal įstatymą dėl svetimų kraštų agentų. Jie paleisti už \$15,000 užstatų kiekvienas iki teismo. Roosevelt valdžia buvo paliojusius juos nuo registravimosi.

Ta pati džiūrė už akių įkaltino ir šeštą Amtorgo pareigūną, kuris, tur būt, išvykęs į Sovietų Sąjungą. Kitą savaitę jie bus pergabenti tardymui į Washingtoną.

Malajų Partizanai Atmuša Anglus

London. — Naujasis anglų ofensyvas prieš Malajų partizanus susmuko, kaip pripažįsta Anglijos imperialistų laikraštis London Times.

Ofensyvą vedė 17 anglų pėstininkų batalionų, artillerijos pulkas ir šarvuotų automobilių pulkas, bet nė kiek nepagerino anglų pozicijų, rašo London Times. Malajiečiai partizanai iš naujo plačiai išvystė kovos veiksmus prieš anglius.

MILIONAI MARSHALLO DOLER. MALDININKAM

Roma. — Amerikinis fondas įgalino Italijos valdžią išleisti \$2,850,000 nakvynėms maldininkų, kurie iš kitų kraštų suvažiavo į Romą popiežiaus paskelbtais "šventaisiais", jubiliejiniais 1950 metais.

Oslo. — Teigiama, jog per pastaruosius Norvegijos rinkimus komunistai prarado visas vietas seime. Iki šiol jie turėjo 11 atstovų seime.

Generolas Ragina Ruošis Nuodų ir Bakterijų Karui

Washington. — Prezidento Trumano paskirtas naujasis cheminio armijos skyriaus vadas, generolas Anthony McAuliffe ragino Jungtines Valstijas gerai pasiruošti karui nuodingomis dujomis ir bakterijomis — apkrečiamųjų ligų perais. Jis apsaukė rusus "žiauriaus militaristais" ir pasakojo, kad jie, girdi, naudotų tokius karo įrankius.

Gen. McAuliffe tvirtino, kad atomų bomba "tebėra didžiausias ginklas".

Fordo Darbininkai Užgyrė Pensijų Planą

Detroit. — Didžiausio Fordo automobilių fabriko River Rouge darbininkai užgyrė 20,679 balsais prieš 7,130 CIO unijos vadų sutartį dėl senatvės pensijos.

Sutartis sako, jog Fordo kompanija savo lėšomis įves tokią senatvės pensiją sulaukusiems 65 metų amžiaus darbininkams, kad jie gautų viso po \$100 per mėnesį, įskaitant ir valdinę senatvės apdraudą. Vadinas, kiek valdinė pensija būtų pakelta, tiek Fordas mažiau mokėtų į senatvės fondą iki \$100 sudarymo.

Pranešama, jog Fordo darbininkai kituose miestuose priėmė tą senatvės pensijos planą tokiu daugumu balsų, kaip 9 prieš 2.

Naujoji sutartis nereikalauja algų pakėlimo.

Kongresmanas Nori Ištrėmt Komunistus iš "Velnio Salą"

Washington. — Demokratas kongresmanas Omar Burleson žada įnešti pasiūlymą ištrėmti vienuolika nuteistų komunistų vadų į kokią nors tolimą "velnio salą" Pacifiko Vandenynė, į "tikrą pragaro urvą", kaip sako jisai.

I tokia sala jis perša deportuoti ir kitus nukaltintus komunistus.

ORAS.—Šalta giedra.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays

Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN 6, N. Y. Tel. STag 2-3878

President, GEORGE WARES; Sec.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES
United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Brooklyn, N. Y., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Brooklyn, N. Y., per 6 months \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Nusilenkė

Mūsų skaitytojai jau žino, kad Čechoslovakijos liaudies respublikos parlamentas išleido specialius įstatymus, pagal kuriuos bus reguliuojama visos krašto taisyklės: Romos katalikų, tautinių katalikų, protestantų, stačiatikių ir t.t.

Tiems įstatymams vykdyti gyvenimui, jiems saugoti ir aiškinti Čechoslovakijos vyriausybė paskyrė specialų ministrą, kuriuo yra jaunas ir energingas vyras, Aleksiejus Cepicka.

Istatymams, tarp kitko, yra įkergta priesaika, kurią privalo priimti kiekvienas dvasiškis, nepaisant, kuriai tikybos sektai jis priklauso. Priesaikoje tariama: „Aš būsiu lojalus Čechoslovakijos respublikai ir jos demokratinei vyriausybei ir nieko nedarysiu, kas galėtų pažeisti respublikos interesus, saugumą ir vienybę.“

Einant naujuoju įstatymu kunigams buvo pakeltos ir algos, — atsiminkime: Čechoslovakijos vyriausybė dar vis tebemoka dvasiškiams algas!

Einant naujuoju įstatymu, vyriausybė taria žodį kiekvienam svarbesniam reikalui, liečiančiam tikybą ir valstybę.

Iš karto buvo manyta, jog aukštoji Čechoslovakijos katalikų dvasiškių atsisakys šiuos įstatymus pripažinti. Taip tūlims atrodė iš arkivyskupo Beran'o veiksmų, — Beran, atsiminkime, yra panašus į Vengrijos Mindszenty.

„Priimti ištikimybės priesaiką, ar ne?“ kilo klausimas, ir tai buvo nemažas galvosūkis aukštajai katalikų dvasiškijai.

Dauguma eilinių kunigų griežtai stoji už tai, kad reikėtų būti savo kraštui ištikimais, vadinas, priesaika reikiama priimti. Tarp vyskupų irgi buvo nuomonė pasidalinimas.

Pagalau visi Čechoslovakijos vyskupai išleido bendrą pareiškimą, raginantį kunigus priimti priesaiką ir pakeltas algas.

Vyskupai tik tokią rezervaciją padarė: jog kunigai, padarę priesaiką, žodžiu pridėtų tai, kad jie drauge prisiekia tarnauti „Dievo ir bažnyčios įstatymams.“

Tai gi šis Čechoslovakijos vyskupų žygis rodo, jog ten, pagaliau, bus prieita „prie tvarkos.“ 7,000 katalikų kunigų prisieks ištikimybės savo kraštui, liaudiškai respublikai, vedančiai darbo žmones į socializmą!

Tai smūgis Vatikaniui!

Ar kitų liaudiškų respublikų aukštoji katalikų dvasiškių paksės Čechoslovakijos pavyzdžiu, liekasi palaukti ir pamatyti.

Pamelavo

Grąšindamas J. Stalinui Amerikos atominę bombą, Naujienų redaktorius, aišku, negalėjo apsieiti be melo. Grigaitis va, ką išstenojo:

„Juk štai, kai Hitlerio armija buvo prisiartinusi prie Maskvos, Stalinas nerizikavo, bet išdūmė į Kuibysę su savo štabu.“ (N-nos, š. m. spal. 25 d.)

Kiekvienas, sekęs svarbesnius įvykius antrojo pasaulinio karo metu, gerai žino, kad Stalinas niekur iš Maskvos „neišdūmė.“ I Kuibysę išsikraustė tik kai kurios Tarybų Sąjungos ministerijos, taipgi užsieninių valstybių diplomatai, o Stalinas, kaip ministrų pirmininkas ir šalies gynybos galva, pasiliko Maskvoje ir ten būdamas vadovavo frontui.

Net ir didžiausi priešai tuomet, atsimename, už tai pripažino Stalinui didžiulį nuopelną.

Žino tai ir Naujienų redaktorius, bet jis mano, jog žmonės tai pamiršo, todėl dabar jis ir meluoja, „parodydamas“ koks tas Stalinas yra bailys. Naujienų redaktoriui tai labai svarbu, nes jis laukia tos jam laimingos valandos, kada ant Maskvos ir kitų T. Sąjungos miestų pradės kristi atomo bombos.

Prašo Pagalbos

Šiuo metu vedama didžiulė kampanija už tai, kad vienuolika komunistų vadovų, sėdintų kalėjime, būtų paleisti po bėla. Šiomis dienomis tas klausimas bus iškeltas Jungtinių Valstijų teisme. Be abejo, šis reikalas yra svarbus, nes čia eina klausimas apie pagrindines Amerikos žmonių laisves. Jungt. Valstijų konstitucija garantuoja kiekvienam nusmerktajam, kai jis apeliuoja į aukštesnės teismo instancijas, teisę išeiti iš kalėjimo po bėla. Tik teisėjai Medina, vadovaudamasis, matyt, kerštu, atsisakė nusmerktuosius 11-ka asmenų išleisti iš kalėjimo.

Bet, jeigu aukštesnysis teismas pripažins teisę jiems išeiti iš kalėjimo po bėla, tai kas tuomet?

Kyla klausimas, kokio didumo toji bėla bus? O jeigu teisėjas nustatys aukštas pinigų sumas?

Tie, kurie rūpinasi išleidimu iš kalėjimo nusmerktųjų po bėla, — pav., William Z. Foster ir Elizabeth Gurley Flynn, nusmerktųjų draugai ir bičiuliai, — jau dabar kreipiasi į visuomenę, kad ji suskolinėtų ir suaukotų reikalingų pinigų sumą bėlai.

Darbas didelis, bet jis svarbus; jis, pagaliau, nėra nenugalimas. Amerikos darbo žmonės jau ne kartą tokius atvejais yra parodę savo duosumą. Be abejo, jie ir šiuo atveju.

SULAUŽYTAS „DIEVO TESTAMENTAS“

(Feljetonas)
II Dalis

Vergų Komitetas, siūlydamas „Dievo nekencėjamiems vaikams,“ ponams, pasidalinti vergam suteikta „Dievo meile“, tikėjosi išsaugoti jų didžiausią entuziazmą, neapsakomą džiaugsmą ir karščiausią pritarimą. Mat, jiems (vergam) buvo pasakota, kad vergija, yra pati brangiausia Dievo dovana, suteikta tik labiausiai numylėtiems jo vaikams, todėl vergai buvo tos nuomonės, kad „neapkenčiami Dievo vaikai“, šitos visų brangiausios dovanos jiems labai pavydi. Bet vergų komiteto nuostabai, jų pasiūlyta propozicija „Dievo vaikų“ pritrenkė, kaip netikėtai perkūno smūgis. Mat, vergų savininkai šitame vergų žygyje įžiūrėjo vergų jiems neištikimybės diegus ir tame pavojų savo viešpatavimui.

Nereikia nei aiškinti, kad šitas nuotikis, vergų savininkams pastatė nepavydėtiną padėtinį: Atvirai atmesi pasiūlymą pasidalinti „Dievo meile“, iškelsi viešumon apgavystę, parodysi, kad ponai visai nesizavi „Dievo meile“, ir būtinai pakirsi vergų ištikimybės ponams. O priimti pasiūlymą, sugriauti vergijos pamatus, liuosnorai atsisakys nuo visų ponų privilegijų, tai bus tokia kvailystė, nuo kurios net ir velnia. neturios juokais.

Gelbėdamiesi iš negeistinos padėties ir saugodami savo „nekaltybę,“ „dievo nekencėjami vaikai“ — vergų savininkai, atsikvošėję nuo pritrenkimo, nutarė užmigdyti vergų atbūdančią sąmonę nauja apgavyste, persistatydami save labiausiai „dievo nusikraustais“ iš visos žmonių giminės. Bet, nepaisant „dievo nepalankumo“ link jų, jie yra stropiausiai saugotojai dieviškų nuostatų.

Prasidėjus deryboms, vergų savininkų atstovai išrėžė sekamą pamokslą vergų komitetui: „Nelaimingi mūsų broliai Kristuje, ar jūs suprantate, kad savo siūlymu pasidalinti vergams duota Dievo meile su vergų savininkais, sulaužėte Dievo paliktą žmonių testamentą? Jūs savo šituo pasimojimu išniekinote Dievo valios šventumą ir papildėte baisiausį ir sunkiausį nusidėjimą. O tai įvyko todėl, kad, būdami vergais, nesuprantate Dievo mylistų didumo ir nepažįstate jo kelių slaptybės. Dėl šito nežinojimo ir jūsų silpnybės, pasidavėte šėtono piktai pagundai ir užtraukėte baisią Dievo rūstybę, už kurią gali ateiti visiškai žemės sunaikinimas, jei vergų padaryta klaida nebūs atitaisyta ir Dievo rūstybė permaldauta.“

„Prisivėlėkite, pamatykite ir supraskite, kaip stebėtinai

protingai ir teisingai Aukščiausio Išmintis surėdė mūsų žemės tvarką: Didesni kirmėnai ēda mažesnius kirmėlius, o dar didesni suēda juos. Vanagas drasko mažus paukštelius ir minta jų mēsa, o erelis, neprasižengdamas Dievo nustatytai paukščių tvarkai, suēsa ir vanagą. Vilkas piau-na ir ēda avis, o leopardas tarp avies ir vilko nedaro jokio skirtumo, suēda kurį pirmiau pačiumpa, neįsausdamas jokio prasižengimo prieš žvėrišką giminystę. Pažvelgę į augalijos karaliją ir ēia matome tuos pačius Dievo nuostatus: Didesni augalai nustelbia mažesnius, pasiglemždami sau tręšą ir saulės šviesą.

„Iš ēia privysti pavyzdžių supraskite, broliai Kristuje, kad pasaulis yra taip surėdytas žmogui nesuprantama Dievo išmintia, jog mažesni ēdievo malonės gyvena naudai savo didesnių brolių. Žmonėms išimtis nuo kitų gyvūnų ir augalų yra tik tame, kad mūsų geriausias Sutevtojas skyrė mums amžiną gyvenimą po mirties: Dievo numylėtiems vergams dangaus karalystėje, o Dievo neapkenčiamam vergų savininkams pekloje.“

„Dabar vaizduokitės, kas atsitiktų, priėmus jūsų siūlomą pasidalinimą su vergais jiems duota Dievo meile. Pirmiausiai būtų peržengimas Dievo valios, kuria gerasis Tėvas savo vaikus perskyrė į dvi dalis, vergus ir ponus. Jei ponai įsijungtų nešti vergų kryžių, tai jie įgytų teisę eiti dangaus karalystę, priešingai Dievo nuostatams, ko sektinėje pekla turėtų pasilikti tuščia, be gyventojų, ir tas atidengytų Dievo išminties nebūlumą, nepajėgumą suvaldyti savo vaikus. Turite žinoti, kad Dievo nuostatuose yra pasakyta: „Vergas garbins Dievą dėkavodamas už jam suteiktas malones, mes, vergų savininkai, pildydami mums Dievo duotus prisakymus, įvalome vergus prislėgti dar sunkesniu slėgtuvu, patankinti ir pasmarinti botagu kirčius ant vergų nepaklusnių kūnų. O jus, vergų pasiuntinius, kaip pūtimusius eretikus ir maištininkus prieš vergijos sistemą ir ponų galybę, drįsčius sulaužyti vergams paliktą Dievo Testamentą, prisakome savo tarnams sumti, sruisti rankas ir kojas ir kankinti žiauriausiomis priemonėmis, pakol jūs kancionis ir krauju bus nuplauti jūsų bjauri nuodėmė ir permaldauta Dievo rūstybė, kuria jūs savo piktą pasikėsinimą ant ponų galios ir Dievo valios, pasiduodami piktai šėtono pagundai, užtraukėte.“

„Iš to, kas viršuje pasakyta, išvada gaunasi suprantama: be paaiškinimo: Vietoj dalintis su vergais jiems duota Dievo meile, mes, vergų savininkai, pildydami mums Dievo duotus prisakymus, įvalome vergus prislėgti dar sunkesniu slėgtuvu, patankinti ir pasmarinti botagu kirčius ant vergų nepaklusnių kūnų. O jus, vergų pasiuntinius, kaip pūtimusius eretikus ir maištininkus prieš vergijos sistemą ir ponų galybę, drįsčius sulaužyti vergams paliktą Dievo Testamentą, prisakome savo tarnams sumti, sruisti rankas ir kojas ir kankinti žiauriausiomis priemonėmis, pakol jūs kancionis ir krauju bus nuplauti jūsų bjauri nuodėmė ir permaldauta Dievo rūstybė, kuria jūs savo piktą pasikėsinimą ant ponų galios ir Dievo valios, pasiduodami piktai šėtono pagundai, užtraukėte.“

„Kalbėdamas apie nekenciamą vaiką, vergo savininko, arba kaip priimta sakyti, pono reikalą, Dievas pavartojo labai gudrią diplomatinę kalbą, kurią net ir ponai ne visi supranta. Štai kokia kalba Dievas nusakė piktai jo pareigą ir jam už tai atlyginimą: „Ponas saugoja jam pavestą vergo dorybę, teisingumą, ištikimybę ponui ir Dievui, kad jis neatleisdamas viržių ištikimai temptų vergijos jungą, pakol jam neišgaruos paskutinis prakaito lašas. Už sąžiningą jam uždėtą pareigą atlikimą, ponas leis dangaus karalystę per adatos skylutę.“

„Ar jūs, vergai, suprantate

te reikšmę šito Dievo patvarkymo ponam? Išvertus šį Dievo artikulą į suprantamą kalbą, tai aišku, kaip diena, kad ponam vieta ne kitur, kaip pekloje. Turite žinoti, kad ponas ne tik sava spēka negalės persisprauti per adatos skylutę, ale nei šimtas velnių nepajėgs jo pertraukti. Jeigu toks mažytis parazitai, kaip blusa, neperlenda per adatos skylutę, tai ką jau svajoti, kad tokios stambios erkės, prisiputusias iki pat pažiaunių, kaip carai, karaliai, generolai ir admiralai, dvarponiai, bankieriai, fabrikantai, šventi tėvai, kardinalai, vyskupai ir levitai, ir daugybė kitokių vergų ganytojų galėtų daryti stebuklus, landžiodami per adatos skylutes. Dabar jau vergam turi būti aišku, kad ponam paties Dievo paskirtas amžinas gyvenimas pekloje, o ne danguj.

„Taigi, remdamiesi paties Dievo ponam duota teise saugoti vergų dorybę, ištikimybę ponam, Dievui ir tikybai, mes, ponai, vergų savininkai, griežtai atmetame jūsų siūlomą propoziciją dalintis su vergais jiems duota Dievo meile, nes tokiu pasielgimu taptų sulaužytas ir ponam paliktas Dievo Testamentas, kuriame nusakoma ponam po mirties keliauti peklon pas velnius. Jūs, vergai, privalote žinoti, kad pekla tai ne dangus. Peklon negalima nešti vergų ir bado išdžiogintus kūnus, atrodančius, kaip rūkytus silikės, iš kurių velniai gautų progą juokus krėsti. Todėl visi vergų savininkai, būsiantį peklos įniamiai, privalo gyventi lengvu, linksmu, sočiu, ištinkingu, be baimių ir visuom patenkintu gyvenimu, kad po mirties galėtų nueiti peklon nusienėje, kaip melėliai, ir būti tinkamais velniam kepsniais be jokių prie-kaištų.“

„Iš to, kas viršuje pasakyta, išvada gaunasi suprantama: be paaiškinimo: Vietoj dalintis su vergais jiems duota Dievo meile, mes, vergų savininkai, pildydami mums Dievo duotus prisakymus, įvalome vergus prislėgti dar sunkesniu slėgtuvu, patankinti ir pasmarinti botagu kirčius ant vergų nepaklusnių kūnų. O jus, vergų pasiuntinius, kaip pūtimusius eretikus ir maištininkus prieš vergijos sistemą ir ponų galybę, drįsčius sulaužyti vergams paliktą Dievo Testamentą, prisakome savo tarnams sumti, sruisti rankas ir kojas ir kankinti žiauriausiomis priemonėmis, pakol jūs kancionis ir krauju bus nuplauti jūsų bjauri nuodėmė ir permaldauta Dievo rūstybė, kuria jūs savo piktą pasikėsinimą ant ponų galios ir Dievo valios, pasiduodami piktai šėtono pagundai, užtraukėte.“

Šitokių tai procesų baigėsi vergų su ponais derybos dėl „dievo meilės“ pasidalinimo. Bet nežiūrint derybų pasekmių, nežiūrint ponų padėjusio žiaurumo link vergų, ponam ramybė ir užtikrinimas amžino ponavimo ant vergų, tapo sulaužytas sykiu su sulaužymu „dievo palikto“ vergam testamentu. Apie kovas vergų su ponais ir jų pasekmes kalbėsime sekantį kartą.

Paulius.

APTARĖ KINO TEATRŲ APŽIORA

KLAIPĖDA, rugp. 28 d. — Čia įvyko Kretingos, Šilutės, Pagėgių, Kuršių, Telšių ir Klaipėdos apskrčių kinofikacijos skyrių viršininkų pasitarimas. Pasitarimas buvo suauktas aptarti tebevykstančios kino teatrų apžiūros ir metinio plano įvykdymų rezultatus.

Pasitarimo dalyviai iškėlė eilę trūkumų kinofikacijos darbe. Po diskusijų buvo apsvaistytos priemonės trūkumams pašalinti.

V. Mikalauskas

Naujais Skaitytojais Atžymėkime Jubiliejų

Šiandien kontestantų stovis yra tokis:

	Punktų
K. Žukauskienė, Newark	748
M. Svinkūnienė, Waterbury	601
Philadelphijos Vajininkai	528
ALDLD 20 kp., Moterų Skyr., Binghamton	364
Bridgeporto Vajininkai	260
P. Bečis — F. Klaston, Great Neck	252
J. Davidson, Worcester	233
E. Kasparienė, Wilkes-Barre, Brooklyn Vajininkai	210
J. Adams, Grand Rapids	208
	188

M. Svinkūnienė, iš Waterbury, Conn., gražiai pakilo punktais. Ji jau antroje vietoje, siekiasi pralenkti Newarką. Prisiuntė naują prenumeratą ir atnaujinimų.

J. Mockaitis, Bridgeport, Conn., taipgi pagelbėjo bridgeportiečiams pakilti punktais, prisijusdamas atnaujinimų.

Gražiai darbuojasi Great Neckas. F. Klaston prisiuntė atnaujinimų.

J. Davidsonis, Worcesterio vyriausiasis vajininkas prisiuntė atnaujinimų. Tikimės gauti gerą rezultatą iš ten. „Elizabethas pradėjo pasirodyti vajuje neblogai. Vajininkų kapitonas K. Čiurlis prisiuntė pluoštą atnaujinimų, gavome ir daugiau gerų žinių iš Elizabetho, prie progos paskelbsime.“

C. K. Urbanas, iš Hudson, Mass., pakilo punktais ir taipgi gražiai pasidarbovo Brooklynui A. Balčiūnas, priduoamas atnaujinimų. Dalį Brooklyn rezultatu čia paskelbiame, kitą vėliau.

Po vieną naują skaitytoją nuo pavienių gavome sekamai: P. Kuliaskas, Gardner, Mass. ir Joseph Borish, Danvers, Mass.

Hartfordo Vajininkai	153	ALDLD 4-ta Apskr., Pittsburgh	56
S. Kirslis, Bridgewater	140	J. Bimba, Paterson	56
A. Sauka, Brockton	140	St. Tvarijonis, Detroit	56
Elizabeth Vajininkai	130	J. Zebrys, Cleveland	56
C. K. Urban, Hudson	112	A. Zemaitis, Baltimore	48
S. Sharkey, Easton	106	S. Kuzmickas, Shenandoah	48
L. Pruseika, Chicago	84	A. Tarska, Milton	28
A. Valincius, Pittston	84	LLD 75 kp., Miami	28
J. Simutis, Nashua	78	LLD 77 kp., Cliftide	28
P. Slekaitis, Saranton	72	A. Lukaitis, Bayonne	28
Geo. Shimaitis, Montello	56	S. Penkauskas, Lawrence	28
		V. Wall, Wilkes-Barre	24

Aukų šį sykį gavome sekamai:

Po \$20.00: Moterų Apšvietos Klubas, Brooklyn, N. Y. ir LLD 2-ra Apskritis (per P. Janiūną), Bayonne, N. J.

LLD 161 kp., Seattle, Wash., (per Lillian Gajauskienę), \$15.00.

M. Panelis, Bayonne, N. J., \$10.00.

M. G., Waterbury, Conn., \$6.00.

Po \$5.00: Seserys Plioraitienė ir Tamalienė, Brooklyn, N. Y., Vincas Šibeika, Brooklyn, N. Y., Uršulė Januškienė, Hillside, N. J., Viktorija Kisevičienė, Hillside, N. J., M. Lazauskas, Hillside, N. J., Geo. Kairis, Kearny, N. J., Marijona Witkus, Kearny, N. J. (pastaruosius penkis pridavė V. Žilinskas), J. Miliauskas, McKees Rocks, Pa., A. Gudzin, Schenectady, N. Y., Jonas ir Adelė Gaitis, Brooklyn, N. Y., Mrs. Dobrow, Brooklyn, N. Y.

Po \$3.00: J. Smith, Bethlehem, Conn., Petronella Kruchka, Stillwater, Pa., J. Petrušaitis, Bridgeport, Conn., A. Zavišius, Barnegate, N. J., A. Simkai, Hightstown, N. J., J. Sidaras, Elizabeth, N. J., Teofilė Drusus, Woodhaven, N. Y., F. Kalanta, Worcester, Mass.

Po \$2.00: V. Kazlauskas, Forest Hill, N. Y., S. Kuteelis, Waterbury, Conn., August Seitz, Bowie, Md., S. Putrimienė, Brooklyn, N. Y.

Po \$1.00: G. Pauliukonis, Gilberton, Pa., S. Raudonas, Barnegate, N. J.

Aukomis biudžeto užtikrinimui sukelta sekamai: Brooklyn, N. Y. ... \$118.00 Waterbury, Conn. ... 69.00 Brockton, Mass. ... 63.00 Worcester, Mass. ... 56.00 Baltimore, Md. ... 50.00 Detroit, Mich. ... 45.00 Binghamton, N. Y. ... 40.25 Chicago, Ill. ... 38.50 Pittsburgh, Pa. ... 33.00

A. Juškus

2 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Fenk., Spal. 28, 1949

I AFL konvenciją, įvykusią pradžioje šio mėnesio, ponai viršininkai buvo sukvietę ponus valdininkus ir karininkus garbės svečiais, kalbėtojais. Čia matomas Greenas su gynybos sekretoriumi Louis Johnsonu.

Atsiminimai Apie Laisvę

Rašo Simonas Janulis

Taip, tai "Laisvę" pasirodė Amerikoje ir pasaulyje pavasarį 1911 m. Atmintini man labai tie metai. Aš tada būvau "ant vakacijų-atostogų" Smolensko centraliniame katorgininkų kalėjime, "sportaudamas" ir skatinamas su 12 svarų rėžiais ant kojų ir 1½ svaro ant rankų. Apie "Laisvę" ir kitus lietuviškius laikraščius ir svajoti negalėjau. Tik žinojau, kad Amerikoje yra lietuvių socialistų sąjaitai. "Kova". Tą sužinojau dar 1907 m., būdamas Vitebsko kalėjime. Apie ją man pranešė Lietuvos social-demokratai. Nuo 1908 m. po pirmo pabėgimo iš Strunų centralinio kalėjimo aš per 4 metus nemačiau nei jokio laikraščio ir absoliučiai nieko nežinojau, kas dedasi pasaulyje. Žinojau, kad Lietuvoje eina pirmieji laikraščiai "Vilniaus Žinios" ir "Ūkininkas", nes susirašinėčiau su pastarojo redaktore F. Bortkevičiene.

Na, pagaliaus po visokių vargų ir skerspinių, 1912 m. prieš pat kalėdas pribuvau į tada dar laisvą Ameriką, į New Yorką. Kadangi aš buvau tenai svečias pas K. Račkąuską (Karolį Vairą), kuris tuo laiku redagavo "Tėvynę", tai, žinoma, pirmą lietuvišką laikraštį Amerikoje man teko skaityti "Tėvynę" ir "Vie-nybę Lietuvininkų", man, pripratusiam skaityti tik išsėmčius po caro cenzūrą, tai tie laikraščiai pasirodė gana geri ir net "pažangūs". Aš užklausiui apie "Kovą". O, sako, ją skaito tik socialistų partijos nariai, o kiti visai nenori "Kovos" skaityti. Juk, sako, tamista negi socialistas. Aš nutylėjau.

Už poros savaičių išvažiavau pas savo brolių į Philadelphia. Ant rytojaus mano brolis nuvežė mane į "Kovos" redakciją. Mat, aš turėjau nuo Lietuvos social demok. laisvą ir redakciją, kad aš esu suvargintas ir daug nukentėjęs partijos narys, su prašymu koviečiam, kad kuo galint man pagelbėtų. "Kova" ir visas jos personalas priėmė mane su džiaugsmu ir pagarba ir padėjo, kuom tik galėjo. Tuo laiku "Kovą" redagavo drg. Tauras, kuris laikėsi nuo visų labai nuosėdai ir beveik su nieku nekalbėdavo, o tik rašydavo ir pietų laike išėdavo ir netoli ten esanti parką ir vienas užsimastęs vaikščiodavo. Administratorium buvo jau dabar miręs "garbingos motinos negarbingas sūnus" Antanas Žymontas, o sąjungos sekretorium Juozas Stasiulevičius. Kaip ten nebūtu, abu jie, ir dirbes tenai Abramavičius, buvo man labai draugiški, ir aš beveik kas vakarą būdavau "Kovos" name ir leidavom laiką labai linksmai, — mat, visi būvome "singeliai". Už savaitės aš jau buvau 1 kuonos sekretorius, o dar už dviejų savaičių, per apskričio konferenciją, buvau išrinktas apskričio sekretorium.

Man dabar labai stebėtina, kad aš tenai "Laisvės" nemačiau ir niekas man nepasakė, kad Bostone yra darbininkiškas laikraštis "Laisvė". Bet "Keleivis" buvo beveik kas kiekvieną dieną. Išbuvaui Phil. beveik 3 mėnesius ir susirašiau su draugais, buvusiais katorž-

nikais, kurie gyveno Chicagoje ir kurie pabėgo iš katorgos 4 metus pirmiau manęs. Aš tuo laiku gyvenau Phila. pas drg. Sabulius, kurie buvo labai pažangūs žmonės ir ne taip tolimi kaimynai iš Lietuvos. A. Sabulis jau miręs, o jo žmona dabar gyvena So. Bostone ir iki šiai dienai dalyvauja pažangiųjų judėjime.

Vieną vakarą pareinu iš darbo, ir gaspadinė sako, kad man yra laiškas iš Chicago, ir kad ji net 2 kartus turėjusi pasirašyti, kad priėmė jį. Tai buvo pabėgimo kovo 1913 m. Praplėšiau didelį voką ir randu laišką, 25 dolerius pinigais ir geležinkelio tikieta nuo Phila. iki Chicago, su instrukcijom, kada paimti traukinį ir kada traukiny pasibūti Chicago, kur mane lauks draugai. Tą laišką, pinigus ir tikieta prisuntė man buvęs polit. katorgininkas latvis Eduardas Batarag, su kuriuo man teko sėdėti vienam kambary prieš pirmą pabėgimą. Laiške sako: "Gana tau dirbti už 9 dolerius — pas mus gausi mažiausią 20 dol." Ant rytojaus, lydimas A. Sabulio, nueinu ant stoties ir važiuoju.

Chicagoje išbuvaui 2 savaites. Mano draugas išėina dirbti, aš gi vaikštau po So. Halsted gatvę ir vis ieškau lietuviškų laikraščių. Tas latvis man pasakė, kad Chicagoje yra bent ke- li lietuviški laikraščiai, bet sako, nuo lietuvių draugų jis girdėjęs, kad jie mums netinka. Nagi, žiūriu, pasiduoda Olševskio "Lietuva" ir Tananajevičiaus "Katalikas". Nusiperku "Lietuvą", o "Kataliką" neperku — jau vienas vardas pasako, kas jis yra. Skubiu namo ir skaitau..., daugiau nebeperkau.

Vėliaus surandu "Draugą". Mane tik vien vardas patraukė — na, manau, čia tai tikrai užtikau darbininkišką, pažangų laikraštį. Paskaitau ir, iš k i r p e s "Draugo" pirmutinę raidę D, padėdu ant stalo ir dabar jau laikraščio vardas "Raugas", kaip tik pritingas juo turiniui. Dar randu 3 lenkiškus dienraščius. Nusiperku visus ir skaitau — vienas klerikaliskas, akyplėša, mulkintojas, kitas tautininkų - šovinistų, dar biauressnis. O gi skaitau "Glos Liudowy" — tas man patinka ir nuo tos dienos aš jį skaitau kas dieną.

Šitaip man bemedžiojant lietuviškus ir abelrai darbininkiškus laikraščius, ateina greitis laiškas iš Gary, Ind., kur vienas iš pirmiau pabėgusių politinių kalinių lietuvis rašo, kad aš tuojau važiuočiau pas jį į Gary, nes jis jau turi man darbą, už kurį aš gausiu 24 dol. į savaitę; jis gi gaunąs 30 — tai negirdėta daugybė pinigų.

Tuojaus draugas latvis dar snaudžia man į ranką 20 dol. ir sako: "tuojaus važiuok." Aš atsisakau priimti, nes važiuoju pas draugą - lietuvi, kurį ir jis pažįsta, — mat, kartu buvome ant "vakacijų".

Už poros valandų aš jau Gary. Ind. Nesimastęs su tuo draugu nuo pirmo pabėgimo, jau gerokai virš 4 metų, ir pabėgęs iš tolimo Sibiro, kur jam neteko būti, tai kalbomis nėra galo; taip iškalbėjome visą naktį. Pasdraugais, buvusiais katorž-

kambaryje guli ant stalo jau man žinomas "Keleivis" ir "Laisvė", apie kurią aš ir negirdėjau. Bet jau kartą apgautas "Draugo-Raugo", klausiu jo, kas čia per laikraštis, gal toks pat kaip garsiu vardu skambantis "Draugas". "Ne, drauguži," sako jis, "tai geriausias laikraštis, kokį Amerikos lietuviai darbininkai turi čia". Dar sako: "Laisvė" yra gyvesnė už "Kovą" ir talpina daugiau žinių ir įvairių pasiskaitymų; "Kova" daug vietos pašvenčia partijos reikams". Taip ir turi būti partijos organe.

Taigi, pirmą kartą aš pamačiau "Laisvę" balandžio mėnesį 1913 m., išbuvas Amerikoje jau virš 4 mėnesius.

Nuo tos dienos palikau "Laisvės" didžiausiu patrijotu ir rėmėju ir metais vėliau per vieną dieną užrašiau "Laisvę" keletai dešėkų žmonių - prenumeratorių. Žemiau paaiškinsiu, kaip tai nusiitiko.

Išbuvaui Gary, Ind. apie 14 mėnesių ir gaudamas po 24 dol. į savaitę tais laikais "praturtėjau". Bet štai apie vidurvasarį 1914 m., "mano" dirbtuvė, milžiniška plieno liejykla, kurioje dirbo virš 30 tūkstančių žmonių, ūmai sustoja ir atleidžia beveik visus, na, žinoma, mane ir mano draugą. Kitų dirbtuvių tenai nebuvo. Laimė, kad turėjau visur draugų. Štai gaunu laišką nuo drg. Simonavičiaus iš Moline, Ill., kad tuojaus atvažiuočiau pas jį. Sako: prašiau boso tau darbo ir jis prižadėjo." Nuvažiuoju. Nagi žiūriu — ir jis turi "Laisvę". Paaiškina, kad čia yra koki 6 žmonės, kurie prenumeruotą "L." Aš gaunu neblogą darbą šapoie, kur buvo stipri unija. Užsiprenumeruoju "Laisvę". Reikia pradėti veikti.

Tenai gyvavo pašelpinė draugija po vardu Teisvės Mylėtojų Draugystė. Išrašiau i draugystę ir už keleto mėnesių ant metinio susirinkimo buvau išrinktas tos draugijos pirmininku. Buvusi socialistu kuopa tenai iš 8 narių jau buvo pakrikus.

Vieną sekmadienį pereinam su Simonaičiu per stulpas ir gauname 14 narių, o vėliaus ir gerokai daugiau. Suorganizavau didelę mokyklą iš apie 30 vyrų.

Įtaisėm didelę lentą rašymui su kreida drg. Antano Motiečiaus sklepe, ir pradėjome pamokas, — aritmetikos, Lietuvos istorijos ir geografijos. Per 2 žiemas mano mokiniai ne tik gerai visus 4 dėsnius paprastu skaitlinių mokėjo, bet perėjo ir paprastas ir dešimtinis "fractions". Mano itekmė užaugo drūčiai. Laisvė jau eina 2 kartą i savaitę ir persikraustė i Brooklyną. Na, truks plis, manau sau, pamėginsiu. Metinis susirinkimas — aš pirminkauju. Nurodau, kad draugijos konstitucija yra prasta ir vardas nekoks. Reikia tai taisyti ir priimti i draugiją ir moteris.

Nutarta vienbalsiai. Sutaisymui konstitucijos išrenka mane ir dar brieda J. Savicka, kuris jau miręs. Ant sekamo susirinkimo perskaitau konstituciją ir ji beveik vienbalsiai priimta. Nekurie zuržio už moterų priėmimą, bet draugystė griežtai atsisakė permaitinti vardą. Pasiunčiu i "Laisvę" ir gaunu iš "L." pagyrimą, kad tai viena iš pažangiausių konstitucijų, kokia jiems teko kada nors spausdinti. Na, tai priimam

ir moteris. Draugystė paauugo kokių 50 nuosimėjų.

Aš jau labai įsidrąsinau ir per vieną skaitlingą susirinkimą duodų įėjimą, kad draugija paimtų sau už organa "Laisvę" ir kad kiekvienas narys turi būti nari prenumeruoti, nes kitaip liks suspenduotas, nės jei neužsimokės, tai jo duoklės bus atskaitytos i "L." prenumeratą. Nors tai buvo gerokai virš 30 metų atgal, bet, rodosi kaip šiandien atmenu, surinkau 47 balsus už ir koki dešėtką prieš. Ir nepoigo aš pasiunčiau "Laisvę" gerokai virš pusę šimto prenumeratų.

Na, praėina metai kiti ir "Laisvė" tampa dienraščiu. Na, žinoma ir kaina pakilo gerokai. Ant susirinkimo aš stoviu už tai, kad, jei — dienraštis, tai dar geriau.

Jūs, sakau, visi nemokate skaityti angliskai, tai jūs iš dienraščio žinosit tiek pat kas dieną, kaip ir anglai darbininkai — n e r e i k e s jums naujienų iš jų klausiti. Po ilgu diskusijų leidžiu ant balsavimo ir aš pralaimėjau 2 balsų dauguma. Aš nenusiminiau, bet čia pat, žinodamas draugystės finansų stovį, inešu, kad vis tik draugystė negali palikti be organo, — dar tokio gerro, kaip "Laisvė." Tad patariu, kad draugystė iš izdo už kiekvieną narį sumokėtų po 1 dolerį ir aš dar užtikrinu juos, kad "Laisvė" kaip draugijai duos kokią nors nuolaidą. Piškinu "gromatą" "Laisvę", perstatau dalyką. Gaunu atsakymą, kad jei bus virš pusės šimto dienraščio prenumeratų, tai "Laisvė" nuleidžia kiekvienam nariui 50c. Tuojaus sušaukiu nepapras-

tą susirinkimą ir beveik vienbalsiai nutaria imti dienraštį ir paačiuoti "Laisvę" už nuolaidą.

Čia pat išrašau iš draugijos izdo po 1 dol. už kiekvieną narį — rodosi, 67 dolerius, ir prašau, kad nesusistabdytų — už poros mėnesių aš išrinksiu iš narių ir prisiųsiu už visus. Visi užsimoka ir skaitome visi "Laisvę" metus, kitus.

Dabar pažiūrėkite, draugai, ką geras darbininkiškas laikraštis padaro su žmonėmis. Laikraštis, kuris teisinga tarnauja darbininkų klasei, taip susijungia su darbininkų reikalais, vargais ir bėdomis, kad beveik negalima jo kitaip paskuti. Tas atsitiko ir Moline, Ill.

Aš turiu prisipažinti "Laisvę", kad aš vieną kartą norėjau pakenkti ne darbininkiskam judėjimui,

bet ypatingai "Laisvę." Dailikai susidėjo taip. Mes visi mylėjome "Laisvę", bet aš tuo metu nepažinau nei vieno laisviečio, iskiriant Jono Naudžiaus, kuri paskutinį kartą mačiau 1907 m. Vitebsko kalėjime, o čia, Amerikoje, nemačiau. Aš džiaugiuosi, kad jis dar gyvas. Su juomi man nutiko netikėtinas atsitikimas. Ji atvarė i Vitebsko kalėjimą, rodosi, iš Odesos ir pasodino su kriminalistais. Ten buvo daugybė politinių kalinių, ypač universiteto studentų. Ten mus laikė gana laisvai, tik dabojo, kad kuris kaip nors per aukštą sieną neperliptų. Aš buvau politinių kalinių storas ir viską turėjau tvarkyti.

Pribuvus Naudžiui, aš tuojaus pervedžiau jį i pol. kalinių kamara ir sugalvojam skymą, kaip jį galima

(Tęsia 4-me pusl.)

DIEENRAŠČIO LAISVĖS KONCERTAS Ivyks Ateinanti Sekmadieni SPALIO 30 OCTOBER

BIRUTA SENKUS, sopranas

VLADIMIR DELOFF, basas

DORIS CHUBERKIS, smuikininke

Koncertas prasidės 3:30 val. po pietų, šokiai prasidės 7-tą val. vakare.
Koncertui įžanga \$1.50, vien tik šokiams įžanga 75c.

IŠTISA LAISVĖS KONCERTO PROGRAMA:

AGOTELE KENSTAVIČIENĖ, sopranas ir KONSTANCIJA ABEKIENĖ, altas, visoje plačioje Amerikoje pagarsėjusios kaip duetų dainininkės. Didžiojo New Yorko apylinkė išgirs jas Laisvės koncerte.

VLADIMIR DELOFF, basso. Deloff yra pagarsėjęs kaip operų ir koncertų dainininkas. Šiame Laisvės koncerte mes jį pamatysime ir išgirsime jo griausmingą basso balsą, o šiam koncertui jis specialiai pasiruošias.

BIRUTA SENKIUTĖ, sopranas. Ji yra atvykusi iš Minersville, Pa. ir jau kelinti metai kaip ji čia New Yorke lanko balso lavinimo konservatoriją. Ji jau pilnai pasiruošusi geriems koncertams. Taigi mes ją matysime ir girdėsime Laisvės koncerte.

DORIS CHUBERKYTĖ, smuikininke. Graži smuiko solų šiame koncerte duos mums Doris Chuberkytė iš Fairlawn, N. J. Mes ją kartą girdėjome, tad geidžiame kuo dažniausiai išgirsti.

RUSŲ ŠOKIKŲ GRUPĖ. Jau visi pasiilgome rusų šokių. Šiame Laisvės koncerte turėsime ir juos. Jie šoks rusų liaudies šokius.

AIDO CHORAS. Taipgi dalyvaus programoje ir vietinis Aido Choras, vadovaujamas George Kazakevičiaus.

AIDO VYRŲ CHORAS. Dainuos ir puikiai atsižymėjęs Aido Vyrų Choras, diriguojamas Geo. Kazakevičiaus.

Kiekvienas pasirūpinkite būti šiame Koncerte ir pasinaudoti tais puikiais talentais, kurie aukščiau suminėti.

KONCERTAS BUS LIBERTY AUDITORIUM

110-06 Atlantic Avenue, Richmond Hill, L. L., N. Y.

George Kazakevičiaus Orkestras Šokiams

Bus Geriausių Valgių, Degtinių, Vyno ir Alaus

UŽ KĄ JIE BUVO PAKARTI?

Vengrijos valstybinės prokuratūros kaltinamasis Aktas Raiko ir jo bendrininkų byloje

(Tąsa)

"Jugoslavijos pagalba uždeda naujai Vengrijos vyriausybei tokias natūralias pareigas Jugoslavijos atžvilgiu, kurios negali būti svarstomos. Užsienio ir vidaus politikos klausimus, kurie yra mano ir Robo Antono žinioje, o taip pat gonvedų klausimus — viską reikia suderinti su Jugoslavijos interesais. Antra: Vengrijos pramonė turi sudėti aukų, siekiant įvykdyti Jugoslavijos ekonominius planus."

Rankovičius pranešė savo planus dėl naujos vyriausybės. Naujosios vyriausybės ministras pirmininkas — Raikas Laslo, vidaus reikalų ministras — Robas Antonas (vienas iš JOBA, Jugoslavijos šnipinėjimo tarnybos Vengrijoje, vadovų), karo ministras — Palfis Djerđjis, Jugoslavijos šnipas. Rankovičius pridūrė:

"Tito neprieštaraus, jei būsimoje vyriausybėje dalyvaus į Vakarus bėgusieji socialdemokratų partijos vadovai ir keli asmenys iš Nad Ferenco aplinkos."

Politinių nurodymų tarpe taip pat figūruo reikalavimas, kad Raikas remtųsi Horto ir Salasio šalininkais, katalikine reakcija, buožėmis ir kad ryšium su pastaraisiais pabrėžtų Jugoslavijos pavyzdį, "kur Tito nekovoja prieš buožiją." Pagaliau Rankovičius pasakė, kad vyriausybei ginkluotu būdu nuverstį jis pristatys Raiko žinion savus karo specialistus.

Raikas Laslo priėmė Tito nurodymus vykdymui. Atvykęs į Budapeštą, jis pavedė Palfiui Djerđjui atlikti kariuomenės viduje atitinkamą ginkluotą parengimą respublikai nuverstį. Palfis, kuris savo nuosava ypatinga linija jau buvo painformuotas apie Rankovičiaus praneštus planus, pranešė Raikui, kad jis jau pradėjęs parengimą, ir supažindino jį su ginkluoto išstojimo plano detalėmis.

Raikas Laslo davė nurodymus taip pat ir Senjui Tiborui atlikti iš savo pusės parengiamąjį darbą, parengti konferenciją, kurios uždavinys būtų — perduoti Raikui vadovavimą Vengrijos darbo žmonių partijai. Rankovičius iš savo pusės nusiuntė į Vengriją diplomatais du prityrusius politinius žudikus, du būdelius — Jovanovičių ir Joikičą. Jis pavedė jiems parengti valstybės ministro Rakoši Matiaso nužudymą.

Šiuos planus sudaužė į šipulius priemonės, kurių buvo imtasi prieš reakcinius elementus ir šnipus. Šių priemonių pasekoje žymi Raiko šalininkų dalis buvo pašalinta iš kariuomenės, policijos ir valstybinio aparato. O gegužės viduryje prasidėjo sąmokslininkų suėmimai.

Aukščiausi išvardintieji faktai rodo, kad Raikas Laslo išstojė kaip iniciatorius organizacijos, siekiančios smurtu nuverstį 1946 metų 1 įstatymo nustatytą demokratine valstybę, o taip pat respublikos vyriausybę ir, vadovaudamas šiai organizacijai, įvykdė nusikaltimą.

II.

a) Palfis Djerđjis gimė 1909 metais. Jis kilęs iš pasiturinčios buržuazinės šeimos. Baigęs Liudviko akademiją, jis prieš antrąjį pasaulinį karą vienerius metus tarnavo Italijos fašistinėje kariuomenėje, iš kur grįžo kaip įsitikinęs fašistas. Būdamas Horti kariuomenės karininku, jis dalyvavo Ukrainos okupavime, už ką gavo iš gynybos ministerijos pagyrimo raštą. Dėl žmonos kilmės jis buvo priverstas išeiti iš kariuomenės, ir tai buvo pretekstas, kad 1945 metų pradžioje jis stotų į naują kariuomenę, kaip "antivokiškas" karininkas. 1945 metų vasarą jis jau buvo Jugoslavijos žvalgybinės organizacijos šnipas. Tais pačiais 1945 metais jis užmezgė ryšį su Raiku Laslo. Per daugkartinius pasitarimus su Raiku Palfis susipažino ir sutiko su antivalstybinės ir antiliaudinės organizacijos tikslais. Palfio uždavinys buvo vadovauti organizacijai karinėje srityje. Susitaręs su Raiku, jis kariuomenėje gynė ir kelė tarnybinius laiptais reakcinius, hortistinius, fašistinius karininkus, į svarbius vadovaujančius postus siuntė tuos, apie kuriuos jis žinojo, kad jie akylai seka jo niekšiškais tikslais ir nurodymais. 1947 metais Raiko nurodymu Palfis sustiprino savo veiklą. Jis organizuodavo karių šaukimus ir manevrus, susi-

jusius su pasirengimu ginkluotam sąmokslui, ir t.t.

Jugoslavijos kariniam atašė Budapešte pulkininkui Ložičiui tarpininkaujant, Palfis užmezgė ryšį su Jugoslavijos pulkininku Nedelkovičium. Susitikimas įvyko Romoje 1947 metų lapkričio mėnesį partizanų kongrese, kur Nedelkovičius perdavė Palfiui tiesioginius Tito nurodymus. Jis užtikrino Palfiui tuo, kad Tito tikslai bus įvykdyti, nes juos remia Jungtinės Amerikos Valstybės.

1948 metų spalio mėnesį, po Raiko slapto susitikimo Pakše su Jugoslavijos vidaus reikalų ministru Rankovičium, Palfis paspartino ginkluoto pasirengimo respublikai nuverstį tempus. Jis parengė ir raštu išdėstė planą, kurį laikė įvykdymu 10 batalionų pagalba. Šiems batalionams Palfis buvo paskyręs užgrobti svarbiausius visuomeninius pastatus, paštus, radiją, partijos CK, o taip pat pramonės centrų provincijoje. Palfis parengė planą vyriausybės nariams Rakoši Matiasui, Farkašui Michajui ir Gersei Ernei nužudyti. Šį uždavinį jis pavedė buvusiam žandarų kapitonui policijos pulkininkui Korondi Belai, kurio žinion jis ketino perduoti, neskaitant jau organizuoto Korondi specialaus bataliono, ypatingą dalinį, sudarytą iš hortistinių karininkų. Planas buvo išdėstytas Didžiojo Budapešto žemėlapyje. Šis planas gulėjo Palfio tarnybiniame seife iki tol, kol Palfis nesužinojo apie savo bendrininkų suėmimą. Savo sekretoriaus Rozenfeldo Edito padedamas, jis sunaikino planus.

Tokiu būdu, Palfis Djerđjis įvykdė nusikaltimą, dirbdamas organizac. darbą, kuriuo buvo siekiama smurtu nuverstį 1946 metų 1 įstatymo įvestą demokratine valstybę ir respubliką.

b) Palfis Djerđjis buvo Jugoslavijos žvalgybos agentas nuo 1945 metų. Jugoslavijos šnipų organizac. Vengrijoje vadovui, Jugoslavijos misijos patarėjui Brankovui Lazarui jis reguliariai perduodavo slaptus dokumentus ir duomenis apie kariuomenę. Karinio - politinio skyriaus darbuotojams jis duodavo nurodymus teikti duomenis, kurių prašo Brankovas. Šį šnipinėjimo darbą Palfis Djerđjis dirbo Jugoslavijos kariniam atašė pulkininkui Ložičiui, o jam išvykus, — Jugoslavijos misijos patarėjui pulkininkui Zokailiui.

Palfis Djerđjis, būdamas generolas leitenantas ir kariuomenės inspektorius, panaudodamas piktam savo tarnybę padėtį, perduodavo slaptas žinias apie karinę ir ekonominę Vengrijos valstybės padėtį užsienio valstybės atstovams. Šituo jis įvykdė rimtą nusikaltimą, pažeidęs šalies interesus.

III.

a) Brankovas Lazaras buvo svarbiausias Jugoslavijos vidaus reikalų ministro Rankovičiaus rezidentas Vengrijoje. Iš pradžių jis buvo Jugoslavijos misijos vadovas, po to Jugoslavijos misijos patarėjas, o vėliau tapo Jugoslavijos reikalų patikėtinu. Prieš jį išsiunčiant į Vengriją, 1945 metų pradžioje, Jugoslavijos karinės misijos vadovas pulkininkas Cienillas Obradas, remdamasis Tito nurodymu, nužudė misijos narių uždavinius, kaip nurodo Brankovas, šitaip: "Tito, Kardelis ir Rankovičius tikisi, kad misijos bendradarbiai savo buvimą Vengrijoje panaudos tam, kad gautų šnipinėjimo medžiagą apie politines ir ekonomines Vengrijos vyriausybės priemones, o taip pat dirbs žvalgybinį darbą tarybinių dalinių Vengrijoje atžvilgiu. Jis mums pranešė, kad mes turime užmegztį glaudžius ryšius su Anglijos ir Amerikos įgaliotiniais ir nepatekti į Sąjunginės kontrolinės komisijos tarybinės dalies, ypač maršalo Vorosilovo, įtaką."

Sutinkamai su šituo, Brankovas keletis metus palaikė ryšius su Raiku, Palfiui ir kitiems elementais, kurie išstojė prieš Vengrijos demokratine valstybę. Jis surišo Palfi Djerđjį su Raiku. Jis derino Raiko Laslo, Palfio Djerđjo ir kitų organizacijų veiksmus. Jis vadovavo šnipinėjimo veiklai Robo Antono, kurį, jam reikalaujant, išrinko Vengrijos piet. slavų demokratinės sąjungos sekretorium ir kuris tapo parlamento deputatu. Brankovas (Bus daugiau)

Antanas Vaivuskas

Iš Montevideo Padangės

(Pabaiga)

URUGVAJIAUS GAMTOS TURTAI IR PRAMONĖ

Žemės paviršius Urugvajus turi 186,000 kvadr. kilometrų. Didžiąją teritorijos dalį sudaro lygumos. Natūralių miškų beveik nėra, todėl medis čia brangus — jis importuojamas. Oras tyras, sveikas; vėjai, nesulaikomi nei kalnų, nei miškų, laisvai vėsina visą teritorijos paviršių.

Žemės ūkis neišvystytas. Nežiūrint, kad čia gerai uždera kviečiai, miežiai, kukuruzai, ryžiai, žirniai, saulėgrąžos, "mani" (taip vadinami šakniavaisiai riešutai), bulvės ir kitos žemės ūkio kultūros, šalis dažnai yra priversta iš užsienio importuoti maisto produktų, pav. bulvių, veik niekada neužtenka ir jas Urugvajus perkasi net Olandijoje. Kviečių šiai šaliai lieka eksportuoti, bet pasitaiko kartais kreiptis į Argentinos kviečių aruodus, kad patenkinus vidaus rinką.

Urugvajus turi mėsos šalies vardą. Gyvulininkystė yra didžiausias jos turtas. Krašto pačios žymiausios įplaukos susidaro iš mėsos, vilnų ir odos eksporto. Galvijų ganyklos yra natūralės ir galvijai jose veisiasi beveik be jokios priežiūros. Pasitaikius sausroms bei ligų epidemijoms, galvijai taip pat "natūraliai" gaišta laukuose.

Mėsos šalies vardo turėjimas nereikia, kad Urugvajus gyventojai turi pakankamai mėsos. Provincijoje karviena bei jautiena veiki visai nevartojama; valstiečiai minta prasta aviena mėsa. O mėsos pristatymas miestų gyventojų vartojimui yra nepadoriai spekuliantų palaužtas. Sostinėje jau kelinti metai negalima gauti mėsos kasdien, ir ji parduodama aukštomis, spekuliatyviomis, kainomis. Mėsos išdirbimo kombinatai, išskyrus vieną, visi kiti randasi amerikinių kapitalistų rankose.

Salyje yra susikūrusios ir gerokai išsivysčiusios tekstilės ir metalurgijos pramonės. Iš viso jos 2-jo pasaulinio karo metu. Tačiau šioms pramonėms nėra perspektyvų vystytis: žaliava ir visų mechaninių įrengimų jos priverstos pirkti užsienyje, o tatau jau rūšiai su gamybos ir kainų konkurencija.

Kita svarbi pramonė — turizmas. Urugvajus su šiuo verslu gavo stambių įplaukų. Pradedant Uruguay upe ir baigiant Atlanto vandenyną, vasaros metu, visame pakrastyje prasideda gyvas vasarotojų gyvenimas. Atvažiuoja pasigrožėti mūsų pakraščio gamta čilėnai, argentiniečiai, paragvajiečiai, braziliečiai ir kt. Tuomet viešbučiai (didieji viešbučiai pačios valdžios eksploatuojami), transportas, prekyba, bankai ir su turizmu surišta nekuri pramonė, turi savo rugiatę.

Urugvajaus ekonomikos lygsvarą palaiko šis pabrėžtinis faktas: valstybė savo žinioje eksploatuoja uostų administraciją, elektros energiją ir telefoną, alkoholio, naftos ir cemento treštą, pieno ir jo produktų treštą (pusiauvalstybinis), apdraudus ir ipotekos bankus, tramvajų ir dalinai autobusų transportą, o neseniai šuvalstybinio ir geležinkelio susisiekimą.

Vieno brangaus gamtos turto Urugvajus visai iki šiol neišnaudoja: tai žuvininkystė ir vandens transporto laivyno. Žuvies pramonės, galima sakyti, visai nėra, o Urugvajaus vandenys — upės ir okeanas — labai gausi geriausias rūšies žuvis. Tai patį tenka pasakyti ir apie laivyną: jis visai nežymus, daugiausia privatių kompanijų eksploatuojamas.

UŽDARBAI

Paprastojo darbo darbininkų gyvenimas — sunkus. Veik visada darbai yra sezoniniai. Miesto proletariatai sudaro: važiuotės, mėsos apdirbimo, statybos, vilnų apdirbimo, tekstilės, metalo, baldų ir kitų mažesnių pramoninių darbininkai. Jų darbo dienos atlyginimas svyruoja tarp 3,5 — 8 pezų. Maistas, butas, apranga, avalynė — brangūs. Žmoniskiau pragyventi darbininkas privalo uždirbti iki 300 pezų į mėnesį. Tačiau didžiulė, vos uždirba 100-120 pezų.

DARBO ĮSTATYMDAVYSTĖ

Lyginant su kitomis kapitalistinėmis šalimis, Urugvajaus įstatymdavyse turi pažangų pobūdį. Pav., darbdavys negali išauvališka darbininką iš darbo išmesti, nelaimingi atsitikimai laike darbo apmokami apdraudus valstybinio banko, senatvėje yra šokia tokia pensija, darbininkas išdirbęs 25 — 30 metų turi teisę į pensiją su maždaug puse gautosios mėnesinės algos, į metus gauna

12 dienų apmokamų atostogų ir 3 dienas apmokamų valstybinių švenčių. Veik visose pramonės ir prekybos šakose veikia Algu tarybos, kurios kasmet nustato uždarbių ir algas. Tarybos sudaromos iš darbininkų bei tarnautojų, darbdavių ir vyriausybės atstovų.

LIBERALUS RELIGIJOS ATŽVILGIU

Urugvajiečiai negalima sakyti, kad yra labai religingi. Bet bažnyčios atžvilgiu jie laikosi liberališkai. Bažnyčia atskirta nuo valstybės ir nuo mokyklos. Visi metrikacija yra civilinė. Lyginant su Europos metropolijomis, Montevideo miesto vaizdas nesuderina iš bažnyčių bokštų bei kryžių. Retai jų pastatai išsima po miestą.

BAUSMĖS IR PROSTITUCIJA

Urugvajuje seniai panaikinta mirties bausmė. Kalėjimuose nėra nei vieno politinio kalinio. Iš viso bausmės už

įvairius prasikaltimus yra švelnios. Aukščiausia bausmė už žmogžudystę neprašoka 25 metų kalėjimo. Tačiau gal ne vienas nusikaltėlis tiek metų nebūna kalinamas, nes kasmet įvyksta amnestijos.

Prostitucija šalyje labai palankiai. Ji yra pasiekusi liūdnei gausaus skaičiaus respublikos sostinėje. Nepilnametės merginos viešai miesto gatvėse rodo šią gėdingą kapitalistinės santvarkos išdavą!

TEATRAI IR SPAUDA

Urugvajus neturi operos nei baleto teatro. Nėra nei valstybinės konservatorijos. Viso sostinėje tėra tik 4 teatrai. Garsų muziejų taipgi nėra nė vieno. Trys žymesni dideli muziejai įrengti kukliuose istoriniuose pastatuose.

Montevidėje eina 8 dienraščiai. Didžioji skaitytojų dalis domisi sportu, arklų lenktynėmis ir policine kronika. Už tat vakarinės laidos dienraštis "El Diario" yra didžiausio tiražo laikraštis (apie 80 tūkst. egz.). Darbininkai nepajęgia išleisti savo dienraščio. Komunistų partija leidžia savaitraštį "Chusticia", kuris neseniai minėjo savo 30-ias metines.

MOKSLAS

Pradinis (6 skyriai) ir progimnazijos mokslas (4 metai) — nemokamas. Aukštesnįjį mokslą, nežiūrint kad yra kurios lengvatos jį pasiekti, darbo žmonėms prieinamas tik su labai mažomis išimtimis. Iš lietuvių tarpo dar nėra nė vieno, baigusio aukštąjį mokslą.

VALSTYBINĖS LIGONINĖS MONTEVIDEJUJE

LOVŲ SKAICIUS
Veikiančiosios
Medicina Chirurg. Kit. Sritys

	3227	1536	395
Viso 5258			
Savišalpos draugijų ir privatinės sanatorijos yra —			
Medicina Chirurg. Kit. srit.	684	665	743
Viso 1989. Abiejų rūšių sykiu			
721.			

Valst. Klinikų ligoninė (bairgiama įrengti)... 3,000 lovų. Sostinėje gyventojų priskaitoma iki 750,000 visose šalyje iki 2,250,000 gyventojų. I nemokama gydyma valstybinėse ligoninėse turi teisę visi tie, kurie per mėnesį neuždirba daugiau kaip 120 pezų.

Apie tai rašė L. Pruseika "Vilnyje." Jis buvo nuvažiavęs sakyti prakalbą ant kapo mirusios, buvusios mano gospadinės Motiejės. L. Pruseika parašė, kad moliniečiai atmena mane — mano mokyklą ir sakė, kad po mano išvažiavimo dalykai pasikeitė ir blogesnę pusę, bet likusieji yra darbininkų — pažangiečių pusėje.

Sveiki, draugai moliniečiai! Aš atmenu jus visus ir gyvus ir mirusius ir didžiųjų iki šiai dienai jūsų dovaną.

Jūs su ADAM patraukite visų akis šį Rudenį! Rankomis padaryta iš importuotų vilnų... maistingai daili sunkiai prietaikomiems.

Klauskite DREW PEARSON Adam Hat Radio Programą Kiekvieną Sekmadienio Vakara.

Matykite telefonų knygoje vardą arčiausio jums ADAM skrybėlių pardavėtojo.

Worcester, Mass

Šeštadienį Paklauskime Radijo

Worcesterio miesto lietuviai raginami šeštadienį, spalio 29 d., lygiai 6:20 P. M., atsiskirti radijo klausytuvą ties stotimi WNEB ir išklausyti kalbos Cornelia M. Anderson, Progresyvių Partijos kandidatės Worcesterio miesto tarybos nario vietai.

Nepamirškite: šeštadienį, spalio 29 d., lygiai 6:20 P. M. Stotis WNEB.

Pontiac, Mich. — Farmeris Joseph H. Runyon sūviais iš šautuvo sužeidė 9 žmones dviejuose saliuose ir pats nusišovė.

4 pusl. — Laisvė (Liberty, Lith. Daily) — Pankt., Spal. 28, 1949

DETROIT, MICH.

PAUL ROBESON IR KOVA UZ LAISVĘ

Praėjo 9 spalio. Ir kiek užkulisinio šarlatanizmo buvo daryta (abėlnai publika apie tai nežinojo), kad sudraskius ir paneigus Robeson atsilankymą į Detroitą. Visokių skerspajnių per spaudą, per radiją, visose įstaigose, kur tik reikėjo turėjo savo galia, buvo daromas kuodidžiausias spaudimas visur, kad jam neleidus kalbėti Detroito.

Grasiniama buvo daromi kunigams, svetainių savininkams, skleidžiamoji literatūra ir lapeliai buvo draskomi ir apgarsinimai po kelių valandų laiko buvo nuskutami nuo stulpų ir vietų jo išgarsinimo.

Bet visi tie jų nusistatymai, periskados ir sabotazas nesusilaikė tūkstančių minčių išnaudojamos klases nuo dalyvavimo, kad išgirsti savo vadą, kuris šiandien melaginingai pasmerkiamas per reakcinę govėdą, taip vadinamą 100% amerikonių taip lygiai, kaip būdavo dar prie batiškos caro su jo juodašimtiškais žygiais, kada kiekvienas progresyvis žmogus buvo paniekintas, užpultas ir įkalintas.

Istorija pasikartoja, bet ji pasikartoja toje šalyje, į kurią buvo žiūrima praityje Europos gyventojų kaip į laisvą ir ateities liuosybės šalį. Jungtinės Valstijose.

Mes turėjome garbę savais laikais turėti autorių veikalo "It Can't Happen Here," bet šiandien ir tas autorius ir jo mintys apie negalėjimą atsitikti taip, nudaudojo į gyvenimo bėgio užmaršą.

Taip visos skerspajinės nesusilaikė visuomenės ateiti į vienintelę sueigos vietą, kurios savininku buvo daromi net grasinimai atėmimu miesto leidimo jam.

Praėjo rinktis darbininkija tūkstančiai. Bet ir čia daryta išnaudo periskados.

Toje vietoje savais laikais suėdavo apie 6 tūkstančiai žmonių, nors daugelis būdavo statyti, bet tada buvo galima.

Bet šį sykį, kad nedaleisti publikos išklausti Paul Robeson, mūsų reakciniai miesto valdonai suvarę apie tūkstantį miesto policijos ir ugniagesių, įsakė neleisti daugiau į vidų kaip tris tūkstančius.

Garsiakalbiai, kurie buvo išvesti į lauką, likosi policijos nuimti, nes jie nenorėjo, kad tie tūkstančiai laukdami lauke ant gatvės išgirstų tikrą tiesą apie esantį mūsų šalyje fašizma.

To dar neužteko. Simtai policijos nuvijo visus į šalį nuo tos vietos ir neleidė nei vienam stovėti net prie savo namo ant šaligatvio.

Lauke stovintiems įsanksto, dar neuplėšus garsiakalbių, buvo pranešta, kad 9 val. vakare Paul Robeson kalbės vienoj bažnyčioj, kurioj sutelpa apie 3 tūkstančiai žmonių, tai visi nuvaryti per policiją, nuėjo ten jo laukti.

Buvo pasakyta daug tikros tiesos per kelis kalbėtojus, vyrus ir moteris, apie reakcinį mūsų šalies padėjimą ir reikalą vedimui kovos prieš tai.

Vienas iš juodveidžių nupiešė mūsų reakcinį valdžios dabartinį nusistatymą, taipgi paaiškindamas tikrą prasmę ir žodžius Paul Robeson, už kuriuos jis šiandien puolamas reakcijos. "Paul Robeson, — pasakė, — matydamas šimtus linciuvių kas metai, matydamas diskriminaciją juodveidžių, matau reikala pasakyti visiems, kad juodveidžiai neturi jokio išprovokavimo keliauti už kelių tūkstančių mylių ir būti užmuštais ir sužeistais, ir įeiti jau to reikia.

tai mes galim ir čia mirti, vesdami kovą už žmoniškas teises tokioj Alabama, Georgia arba Mississippi.

Taip, kalbėtojas pridūrė, ir šiaurinėse valstijose, kaip Peekskill, N. Y.

Paul Robeson kalbėdamas pasakė, kad matau didelės permainas Detroito. Labai daug kas pasikeitė. Buvo laikai, kada mane sutikdavo majoro priėmimo komitetai ir kiti įžymūs žmonės.

Bet viskas persikeitė. Bet aš nei kiek nepakeičiau savo minčių, savo nusistatymo ir savo energiją vedimui kovos prieš neteisę.

Aš tebesu tas pats. Mano supratimas tebėra tas pats prieš skriaudas ir prieš reakciją. Ir aš to nepakeisiu, bet dar smarkiau vesiu kovą prieš visas neteisėbas ir periskojimus. Ve kodėl mane šiandien nesutiko oficialūs miesto komitetai, bet aš esu užsiganedinęs, kad jūs čia esate ir vesite kovą tolyn prieš visas skriaudas.

Taigi, nei tūkstančiai policijos nepajėgė sulaukyti kovotojo balso už demokratiją, už žmoniškas teises. Paul Robeson šiandien yra simboliu sykiu su Henry Wallace vedimui kovos prieš reakciją. Reakcija juos nesusilaikys!

Ska.-is.

Scranton, Pa.

Spalio 29-tą, subotą, įvyks puiki vakarienė Knights of Pythias svetainėj, 1817 Church Ave. Pradžia 6-tą val. vakare.

Vakariene rengia ALDL 39 kp. ir kviečia Scranton ir apylinkės draugus atsilankyti, nes valgis bus ypatingai geras. Mūsų gospadinės priširgę iškept skanių dešrų, kugelio ir tt. Nepamirškite tos dienos.

Tas Pats.

Aukos

Worcesteryje dalyvavo Louis Šilabaitis, iš Brooklyn, Conn., kad pamatyti "Mūsų Gyvenimo Žaidžos" veiklą, kurį ten vaidino brooklyniečiai. Jis aukavo \$5 gnyimui sveturgimui. Širdingai ačiū.

K.

NANTICOKE, PA.

Apgynimui komunistų vadų ir Amerikos žmonių civilijų laisvių aukavo LDS 4 kp. \$10, E. Cibulskienė \$25, John Raski ir Konstantas Navašinskis po \$5. Ačiū už aukas. E. C.

★

PITTSBURGH, PA.

Lietuvių Moterų Apšvietos Klubas laikytame savo susirinkime 5 d. spalio nutarė paaukoti \$5 Laisvės proga 30 metų jubilėjaus. Nors maža dovanelė, bet vis pagelba. Linkime, kad ir toliau taip nuosirdžiai gintų darbo žmonių reikalus.

B. Shimkietis.

Detroit, Mich.

APIE SPAUDOS PIKNIKO PASEKMES

Darbininkų spaudos naujai rengtas piknikas rugpjūčio 28, Beechnut Grove, puikiai pavyko.

Pikniko pelnas padalintas sekančiai:

"Vilniai" \$500, "Laisvė" \$150, "Liaudies Balsai" \$100, "Daily Worker" \$25, "Michigan Worker" \$25.

Viso išdalinta \$800.

Prie progos Saryšio komitetas dėkoja visiems aukotojams, darbininkams, serijų platintojams (šimmet už \$100 daugiau parduota) ir visiems, kurie tik prisidėjo, kad padaryti pikniką pasekmingu.

Beje, ačiū drg. Prūseikai už puikią prakalbą pasakytą piknike.

Saryšio Valdyba.

Tuoju Pradėsime Spausdinti Gražią, Idomią Apysaką

Neužilgo Laisvėje pradėsime spausdinti naują Rojaus Mizaros apysaką "KELIAS Į LAIME." Tai bus netrumpa apysaka, paimta iš Amerikos lietuvių gyvenimo.

Prašome mūsų skaitytojus pasakyti kitiems, kad jie užsisakytų dienraštį Laisvę, kad jie pradėtų skaityti apysaką iš pat pradžių.

O skaitytojai, kurių prenumerata baigiasi, prašomi pasimokėti, kad nereikėtų sulaukyti laikraščio siuntinėjimas ir nenusitrauktų apysakos skaitymas.

(237-240)

Philadelphia, Pa

MIRĖ

Rugsėjo 24 d. mirė Vincas Keršis, 79 metų, gyvenęs 2820 Winton St. Palaidotas šv. Kryžiaus kapinėse, rugsėjo 28 d. Liūdintis lieka sūnus Stasys.

★

Rugsėjo 26 d. mirė Olga De Nero (Rupšūtė), 24 metų amžiaus, gyvenusi 804 So. Front St. Palaidota Fernwood kapinėse. Liūdėsyj lieka vyras Juozas.

★

Rugsėjo 29 d. mirė Jonas Braumanas, 67 metų, gyvenęs 37 N. Dewey St. Palaidotas East Lawn kapinėse, spalio 4 d. Liūdintis lieka žmona Bronisė.

Laidotuvių direktorius Juozas Kavaliauskas.

★

SERGA

Jau trečia savaitė, kai serga užiegos savininkė Helen Žvigaikienė - Bagočienė, 2236 W. Indiana Ave. Gavo "stroke." Randasi Stetson ligoninėj, kambario No. 202.

S. V. Ramutis.

Newark, N. J.

Progresyvos Partijos Masinis Mitingas—Kalbės Henry Wallace ir Kiti

Penktadienį, spalio 28 diena, 8 valandą vakare, Mosque Theatre, 1020 Broad St., kalbės Henry A. Wallace, buvęs vice-prezidentas, James Imbrie, kandidatas į N. J. valstijos gubernatorių nuo Progresyvos Partijos, Shirley Graham.

Pete Seeger, liaudies dainius.

Paul Draper, tarptautinis šokikas, ir bus daugiau arlistų. Taipgi kunigas Harry A. Pine.

Prakalbos bus labai idomios, — apie taiką, pasaulinę situaciją ir N. J. valstijos rinkimus. Yra išstatyti apie 20 kandidatų į įvairias valdviutes nuo Progresyvos Partijos. Įžanga nuo 60 c. ir aukščiau.

Dalyvaukime visi lietuviai, nes tokių progų mažai yra.

G. Albinas.

Rochester, N. Y.

Jau dvi savaitės kai streikuoją abiejų Wollensak Optical Co. dirbtuvių 660 darbininkų. Karo laiku ten dirbo 1,200.

Darbininkai turi tik tos šapos unija, tačiau jie labai vieningai laikosi, nėra streiklauzių, pikietuojas dieną, naktį ir sekandienais. Kadangi skebų nėra, tai ir susikirtimų nėra.

Jų vyriausias reikalavimas — darbo ir unijos saugumas, nes firma pradėjo paleidinėti iš darbo seniai dirbančiuosius, o jų vieton prima naujus ir su mažesne mokestimi. Arba likusiems darbe paigina valandas. O kad jie neturėjo geresnės, stipresnės unijos, tai ponas Wollensak visai jų nepaisė, uždarė fabriką, ir pikietuokite, kad norite.

Streikieriai turi atsiderėti viršūnė lenkų namo svetainėje. Daug atsiranda rėmėjų, suneska kavos, kėjų, donatų. Tas sustiprina jų ūpą ir energiją.

Bridgeport, Conn.

APSIDAIRIUS APIE BRIDGEPORTĄ

Universitetai

Mūsų mieste veikia du universitetai; vienas vadinasi Fairfield University, kitas Bridgeport University (Fairfield Universiteta kontroluojama kunigai ir vyskupai). Prie Bridgeport' Universiteto (Seaside Parke) dar pristatomas didelis pastatas, kuris vadinasi — Technology University. Apskaičiuojama, kuomet bus užbaigtas pastarasis pastatas, tad visuose trijuose universitetuose studijuos apie 6 tūkstančiai studentų. Jau dabar šiuose universitetuose studentai studijuoja ne tik iš kitų šios šalies valstijų, bet taipgi iš įvairių pasaulio šalių, kaip antai: iš Pietinės Amerikos, Japonijos, Europos ir kt.

ATSITIKO NELAIMĖ J. MATUSEVIČIUI IS TORRINGTON, Conn.

Bent porą kartų tekė aplankyti Juozą Matusevičių, gyvenantį Torrington, Conn. Šį jauną ir energingą vyrą išliko nelaimė dirbtuvėje dirbant, kur nelaimingu būdu sulaužė jam koją. Nors ši nelaimė įvyko dar liepos mėnesį ir koja buvo operuojama bent ketelį kartų, tačiau, dar šiuos žodžius berašant — koja tebėra sugipsuota.

Juozas Matusevičius yra tarnavęs Lietuvos kariuomenėje, vėliaus gyvenęs Kanadoje, o dabar gyvena Torrington, Conn. J. Matusevičius yra laisvų pažiūrų: taipgi Laisvės skaitytojas.

SERGA V. ŽUKAUSKAS, BRIDGEPORTIETIS

Metai laiko atgal Vincui Žukauskui buvo padaryta sunki operacija. Praslinkus šešioms mėnesiams V. Žukauskas pradėjo neva dirbinėti. Tačiau, gal to rezultate, buvo ir vėl nugabentas į ligoninę ir turėjo pakartotinai panašią operaciją. Tadgi, ir šiuo tarpu Vincas Žukauskas randasi šv. Vincento ligoninėje. Linkėtina ligoniams veikiai pasveikti!

KALBANT APIE GRYBUS

Vargiai ankščiau kada yra buvę griošė tiek grybų, kaip pereinot vasaros pabaigoje. Šu tais grybais įvyko kiek ir keistenybių. Iš New Haveno vieno profesorius žmona paršigabeno vieną grybą, išsivirė, suvalgė ir už keleto valandų numirė... Kitas netoli Bridgeporto gyvenantis berniukas irgi paršigabeno keletą grybų, išsivirė juos, suvalgė ir ant rytojaus numirė... Jie juos ir virė ir valgė drebėdami iš baimės. Žinoma, jie ir mirė bijodami.

Na, o kurie tuos grypus vežimais vežė, šimtus stiklinių žiemai susilaisė ir tuom tarpu pilnomis burnomis valgė ir tebevalgo — tie sveiki kaip rikikai. Jie juos rinko nebijodami ir valgo nebijodami... Svarbiausia reikia pažinti gerus ir blogus grybus, kadangi ant

Jie nori su firma pasidaryti naują kontraktą, su daugeliu pagerinimui, kad visi darbininkai lygiai gautų progą dirbti, nebūtų išmetami į gatvę badauti, jie sako — laikysimės vienybėje iki pergalės.

L. B.

jokio grybo nebūna parašo — "nuodai"...

VIS DAR DAUG BEDARBIŲ

Nors Conn. valstijos bedarbių apskaičiavimo komisija ramina žmones, kad neva esą kiek tai darbai šioje valstijoje pagerėjo, vienok Bridgeporto miestas sumušė rekordą Conn. valstijoj bedarbių skaičiumi. Vis Bridgeporte daugiausia bedarbių, negu kitame kuriam mieste iš Conn. valstijos. Bene daugiausiai darbininkų yra paleisti iš General Electric dirbtuvės. Chance Vought orlaivių dirbtuvė išsikraustė kur tai į Texas valstiją. Aluminum dirbtuvė šiuo tarpu streikuoją. Kitos dirbtuvės tebedirba po keturias dienas savaitėje ir panašiai. Kai kurios dirbtuvės pranašauja užsidaryti dėl stokos pilno.

PAVAŽIAVO DAUG AUTOMOBILIŲ

Per Conn. valstiją nuo New Yorko miesto vingiuojasi moderniškas ir gražus kelias — Merritt Parkway. Šis kelias pradėjo veikti nuo 1940 m. Tačiau karo laikų, esant trūkumai ant geolono, šiuo keliu mažiau automobilių pravažiavo. Bet spalio 23 d. s. metų užkorduota, jog Merritt P'way pravažiavo 50 milijonų automobilių. Iš kiekvieno pravažiuojančio automobilio iškollektuojama 10 centų. O kadangi Conn. valstijoj ant minimo kelio dvi tokios kolektavimo įstaigos yra, tad arti desėto milijonų ir dolerių surinkti ant kelio. Graži suma!

Manoma, kad šis kelias, nors ne tuo pačiu vardu, bus tęsiamas nuo New Yorko iki Bostono.

TRIS KARTUS MAČIAU "MŪSŲ GYVENIMO ŽAIŽAS"

Pereitą sekmadienį tekė trečiu kartą matyti veikalą "Mūsų Gyvenimo Žaidžos". Jis buvo suvaidinta brooklyniečių aktorių Waterburyje. Nežinau kas reikia vyriausiai kredituoti — šio veikalo rašėjas, mokytojas ar vaidintojai. Tačiau, manau, kad neklysiu, jog bus bene pirmas iš Amerikos lietuvių tarpo statomas scenoje veiklas savo tobulumu, naturalumu ir sklandumu.

Petras

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

L. P. B. Klubas nepaprastai susirinkimas įvyks spalio 30 d. 10:30 val. ryte, 29 Endicott St. Visi nariai malonėkiet dalyvauti. — Klubo pirm. D. J.

DETROIT, MICH.

Detroit Lietuvių Organizacijų Saryšio susirinkimas įvyks penktadienį, spalio (Oct.) 28-tą, 7:30 vakare. Draugijų Saryšio salėje, 4097 Porter St. Bus svarbus susirinkimas, tad visi draugijų atstovai dalyvaukite. Jau daržas yra paimtas dėl kito spaudos pikniko. Užbaigę reikala su praėjusiu pikniku, svarstysime kaip kitą surengti. Yra daug ir kitų reikalų aptartumui. — Saryšio Valdyba. (237-238)

WORCESTER, MASS.

Aido Choras rengia Halloween Party nedėlioje, October (Spalio) 30, 1949. Bus visokių žaidimų (games), užkandžių, ir biskų išsiger. Viskas įvyks po choro repeticijų, tai bus 4 val. po pietų. Visi choro rėmėjai ateikit ir kartu su choru pasilinksminkit. — Aido Choro Rengimo Komisija. (237-238)

HARTFORD, CONN.

LDS 79 kp. rengia puikų balių nedėlioje, 30 d. spalio (Oct.), Laisvės Choro svetainėje, 155 Hungreford St. Pradžia 2:30 val. po pietų. Visi lietuviai Hartfordo ir apylinkės kviečiami dalyvauti. Bus gera orkestra dėl šokių. Bus skanių užkandžių ir gėrimų. — Komisija.

MATTHEW A BUYUS

(BUYAUSKAS)

Laidotuvių Direktorius

□ □ □

426 Lafayette St.
Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

KRISLAI

(Tas nuo to mės oist)

šė ilgą editorialą apie Amerikos komunistus ir jų nuteistus vadus.

Gera, kad žmogus galvoja ir rašo. Tik negerai, kad kreivai protauja ir negražiai meluoja.

Jis, pavyzdžiui, teigia, kad komunistu vadai tapo pripažinti "šalies išdavikais."

Kur, kada ir kas juos tokiais pripažino? Jie, netgi nebuvo kaltinami šalies išdavystėje.

Negaliu sakyti, kad Zujuš nemoka skaityti, nenoriu jį ižeisti. Išvada lieka tik viena: žmogus per akis meluoja.

★ ★ ★

Gavau laiška iš Lietuvos. Rašo vyriausios sesers dukrė, Kauno universiteto studentė. Rašo, kad jos tėvelis ir motutė jau įstojo į kolektyvinį ūkį. Taipgi į kolektyvą įsijungė jos, studentės, brolis su žmona ir šeima.

Taip ir reikia. Laimės tie, kurie naujo gyvenimo imsis šilta ranka. Jie pasiliuosuos iš sunkaus darbo ir vargingo gyvenimo.

Sunkų, alinantį darbą prie žagrės, akėčių, dalgio ir grėblio tegul dirba traktoristai, plūgai, drapakai, mašinos.

Francijos Socialistai Eisią Didulio Kabinetan

PARYŽIUS. — Pranešama, kad Francijos socialistų vadai sutikę dalyvauti naujame ministrų kabinete. Naujajį kabinetą organizuoja klerikalų vadaš Ged. Bidault, seniau buvęs užsienio reikalų ministras.

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsto, valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime modernišką patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Tel. Poplar 4110

JOSEPH BALTAITIS

BAR & GRILL

518 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Geri Valgiai laukia jūsų visada

DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS

Atskiras Kambarys Grupėms ir Šeimoms

TELEVISION

SHUFFLE BOARD

Telefonas
EVergreen 4-9407

TELEPHONE
STAGG 2-5049

RES. TEL.
HY 7-5651

MATTHEW P. BALLAS
(RIELIAUSKAS) LAISNIUOTAS GRABORIUS
FUNERAL HOME
ALBERT J. BALTON-BALTRUNAS, Manager
(Laisniuotas-Balsamuotojas)
Liūdėsto valandoje kreipkitės pas mus
Patarnavimas užtikrintas ir už priemamą kainą
Pulkit į Jengtos, Dėl Kopyčios, Duodamos
Mylimiems Pasavoti Dovanai
460 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

New Yorko ir Apie linkės Žinios

Portorikietis Veikėjas Atskrido Talkon Marcantonijui

Tikslu aiškiai perstatyti New Yorko portorikiečiams, kuomi yra jiems Amerikos Darbo Partijos kandidatas į majorą Vito Marcantonio, praėjusį trečiadienį New Yorko atskrido iš Puerto Rico daktaras Gilberto Concepcion de Gracia, Independence Partijos vadovas.

Jam atvykti reikals susidarė dėl to, kad prieš tūla New Yorko agituoti prieš Marcantonijų buvo atvykę ponija Josefina Rincon iš San Juan ir ponas Louis Munoz - Marin, Puerto Rico gubernatorius.

"TURIU PRANEŠIMĄ"

Atskridęs, reporterių pasitiktas LaGuardia stotyje, dr. Concepcion pareiškė:

"Atvežiau pranešimą nuo Puerto Rico valstiečių, darbininkų ir vidurinės klasės New Yorko portorikiečiams. Tas pranešimas yra 'Balsuokite už Marcantonio' ir New Yorko majora!" Jis yra vienu iš didžiausių draugu, kokius portorikiečiai turi šioje šalyje.

"Mane čionai atvykti pakastino veikla gubernatoriaus, kuris visą Puerto Rico valdinių mašinierių užsuko rėmimui majoro O'Dwyer ir išsiuntinėjo 25,000 laišku šiam mieste gyvenantiems portorikiečiams balsuoti už majorą. Nežinau, ar majoras O'Dwyer mokojo už tuos laiškus, bet jeigu jis neužmokėjo, tai Puerto Rico liaudis užmokėjo," pareiškė liaudies vadas.

Brooklynas Buvo Pritęs

Didelė dalis Brooklyn'o pavandenio buvo visai užtemusi praėjusio trečiadienio vakarą sugedus elektros tiekimo aparatui juos aptarnaujančioje stotyje. Apie 40,000 namų ir krautinių buvo likę be šviesos, be keltuvų ir be ečiaus (tie, kurie vartoja tiktai elektrą valgiams gaminti ar apsišildyti) keturių kvartalių mišly plotė South Brooklyn, Bay Ridge, Bensonhurst ir Boro Park srityse.

Aptemdyta buvo ir Shore Road ligoninė. Vienai brooklynietei prireikęs skubios operacijos ant apendiko, ją operavo prie policijos sunkvežimio pateiktos šviesos. Taipgi viena moteriškė susilaukė dukrelės irgi prie baterijos šviesos.

A Message to the PEOPLE OF BROOKLYN

Christmas may still seem far away, but at this time I ask you to assist us in the Postal Service by mailing your parcels to your friends or relatives in the Armed Services overseas before November 15th (except Japan and other Pacific points, which should be mailed prior to November 1st). You must also consider mailing your parcels to foreign countries as soon as possible.

Parcels to addressees at Army or Fleet Post Offices may weigh up to 70 pounds, except those addressed to A.P.O.'s 124 and 125, care of Postmaster, New York, N. Y., may not exceed 50 pounds in weight. The dimensions must not exceed 100 inches in length and girth combined. Parcels should be endorsed "Christmas Parcel." Valuable articles should be registered or insured. No perishables may be sent, and inflammable matter are prohibited to A.P.O.'s in Germany, France, Austria, Trieste and Italy. To addressees in most foreign countries, the dimensions must not exceed 72 inches in length and girth combined. Limits of weight vary according to the country, and inquiry at any post office station may be made for this information. All parcels for overseas must be packed in boxes of metal, wood, solid fiberboard or strong, double-faced corrugated fiberboard and wrapped in heavy paper, if available. If, for any reason, you mail your parcels after November 15th, use our Air Parcel Post Service. To Army or Fleet Post Offices, the cost is 80 cents per pound or fraction thereof. Inquire at any post office for rates to foreign countries.

If you will mail these parcels early, and prepare them properly, we in the Post Office will make every effort to see that all Christmas Parcels are delivered on time and in good condition.

EDWARD J. QUIGLEY,
Postmaster.

Aido Choro Vyrai Neužsileis, Jie Irgi Užgiedos Laisvės Koncerte Ši Sekmadieni

Spalių 30-ji jau ta diena, kurią iš arti ir iš toli atvažiuos grupė merginų ir moterų koncertuoti mums, brooklyniečiams, ir iš kitų miestų suvykusiems į dienašio Laisvės metinį koncertą, Liberty Auditorijoje, Richmond Hill, N. Y.

Vyrai, žinoma, negali praleisti, nepraleis neparodę, jog ir jie gilioja, kad merginoms nespėjo paveržti iš jų viso meno, o ypačiai dainos, kaip kad negali paveržti iš jų griausmingo balso. Ta tiesą įrodys Aido Vyrų Choras, vadovaujamas George Kazakevičiaus. Vyrai dainuos ne vien tik bendrame Aido Chore, bet ir atskirai. Vyrų bus ir rusų šokėjuose.

Dainos ir muzikos solistuose taipgi dalyvaus Vladimir Deloff. O kitas pozicijas užvaldė dainos ar muzikos solistės ir duetistės merginos-moterys — Biruta Senkintė, Doris Chuberkytė, Agotėlė Kenstavičienė, Konstancija Abekienė.

Plačiau apie programos dalyvius matysite skelbime. Šiuo tik noriu priminti ne-navėluoti, nes sėdynės neruozervuotos — pirmas ateisi, pasirinksi vietą. Ateisi paskutinis, gal visai negausi sėdynės. Komisija skelbia, kad

Artėja Žiema

New Yorko apie žiemos artėjimą sprendžiame ne pagal orą, bet pagal ablavą ant benamių, apleistųjų ir norimųjų užmiršti Bowerės gyventojų. Bet kaip tu juos užmirši, kol jie dar gyvi? O jie dar labai nori išlaikyti gyvais. Ir jeigu kitur negauna jokios rėžijos, tai susispyčia nors į Bowerę.

Praėjusį trečiadienį, pastangose "apvaldyti" Bowerę, areštavo 95 vyrus ir 3 moteris. Tačiau niekas iš jų "geradarių" valytojų tiems varganiams neparodė, kur kitur jie galėtų pasidėti. Tūlus iš jų palaikys kalėjime, bet iš ten išėję jie vėl turės grįžti ant tos pačios dvokiančios Bowerės. T—as.

Majoras O'Dwyer, kurio ausis liekasi kurdia delegacijoms užtarti sulaukytus deportacijoms darbininkų vadus, žinoma, matėsi su Spectoriumi ir su Newmanu, skambino Valstybės Departmentui prašymą išlaisvinti Margoliną.

programa prasidės 3:30, du-ris atdaros anksčiau.

KELRODIS

Iš bile kur važiuojant klauskite kelio į RICHMOND HILL (nepamirškite pridėti tą HILL, nes New Yorko miesto ribose yra kitas Richmondas be to Hill).

Traukiniai

BMT Jamaica linijos traukiniai (New Yorko gaunami Canal St. stotyje) iki 111th St., ta gatve eiti du blokus iki Atlantic Ave.

Independent Jamaica linijos traukiniai iki Union Turnpike-Kew Gardens stoties, išsipirkti transferą, sekti rodiklius prie buso Q-37. Išsėsti iš jo prie Atlantic Ave. Independent traukiniai gaunami New Yorko miesto centre.

Fulton St. "L" traukiniais iki Greenwood Ave. - 111th St., eiti 4 blokus.

Automobiliais

Iš Naujosios Anglijos įvažiuojant miestą sekti kelius į Queens apskritį ir į Richmond Hill.

Iš Pennsylvanijos ir New Jersey pervažiavus Holland Tunnel ar ferry važiuoti į Manhattan Bridge ir, paskui, Atlantic Avenue važiuoti iki 110th St.

Rockefelleriui Palengvinti Takasai Ant Nuosavybių

"John D. Rockefeller, Jr., turtingiausias asmuo pasaulyje, nuo majoro O'Dwyerio gavo taksavimui asmenų numazinimą ant savo virš milijono dolerių vertės vieno miestavo bloko," rašo angliško darbininkų dienašio Daily Worker rašytojas Art Shields.

Menamasis blokas randasi prie Fifth Ave., tarpe 52nd ir 53rd Sts., New Yorke.

Tas blokas, sako rašytojas, dabar lengvai gali būti vertas du ar tris sykius tiek, kiek jis buvo vertas 1932 metais, didžiosios depresijos metais. Tačiau tuomet taksavimo tikslams blokas buvo įkainuotas \$5,275,000, o dabar jau beikainuojamas tik \$3,985,000.

Rašytojas sako, jog toks numazinimas taku milijonieriui Rockefelleriui nėra vienatinis, bet jis yra tipiškas. Kaip praktiškas žmogus, Rockefelleris visu petimi rėmė O'Dwyerio kampaniją pabėgti iš 10 centų.

Kaino bankierius, Rockefelleris gražiai sugyvena ir su Newbold-Morris, republikonų ir liberalų kandidatų, kaip kad ir su demokratų kandidatų O'Dwyeriu, sako Shields.

Rockefelleris bijosi tiktai Vito Marcantonijaus, stinriai kovino American Labor Partijos kandidato Marcantonio prižadėjo sugrąžinti 5 centų fėra, daugiau mokyklų ir žaismavičių, daugiau ligoninių. O tam viskam pajamų gauti galima nebeteikiant malonių ir nuolaidų turtuoliams.

MIRĖ

Rose Wolf, 78 metų amžiaus gyvenusi 92 Scholes St., Brooklyne, mirė spalio 25 d., Kings County ligoninėje. Palas buvo Matthew P. Ballas koplyčioje. Palaidota spalio 27 d., Lutheran kapinėse. Laidotuvių apeigomis rūpinosi Matthew P. Ballas įstaiga. Paliko nuliūdime vyrą, dukterį, anūkų ir kitus gimines.

Atsitraukė Du Daviso Skundėjai; Teisėjas Bylą Atidėjo

Praėjusį trečiadienį pas vyriausio teismo teisėją Benedict D. Dineen, New Yorke, turėjo būti svarstoma taip vadinama "taxpayerių" byla, reikalaujamas numesti darbininkų vadą Benjamin J. Daviso nuo baloto. Atėjo Daviso skundėjai, atėjo ir gynėjai, prisirinko pilnas teismabūtis publikos. Tačiau teisėjas pasiskelbė, jog byla atidedama į ketvirtadienį, nes—

Du iš reikalavusių jį numesti, Florence ir Frederick Hill, atsisako pasirašyti po skundu. Teisėjas, vieton išmesti bylą, leido ją atidėti, kad darbininkų atstovo Miesto Taryboje prieštari galėtų susirasti kitus skundėjus.

Žinovai miesto rinkiminių įstatymų sako, jog tokio precedento miesto rinkimuose nėra buvę, kad teisėjas atidėtų nebegaliojančią bylą. Pabrastai išsitraukus skundėjams, byla būdavo skaitoma sąvaime pasinaikinusia.

Davis, kovotojas už taiką ir gerove darbo žmonėms, komunistas, yra vienu iš 11-kos nuteistųjų ir priešiška mūsų šalies svarbiausiam įstatymui — Teisui Bilui — tebelaikomas kalėjime be kaucijos. Jis buvo nuteistas už tikėjimą, kad darbininkai privalo turėti teisę būti savo šalies valdžioje, ginti savo klasės reikalus. Jis kandidatuoja 21-me senatoriniame distrikte, Manhattan, į kurį įeina ir vargais paskilbusis Harlemas.

Darbininkų prieštari deda didžiausias pastangas numesti jį nuo baloto, kad darbo žmonės negalėtų jį iš naujo išrinkti. O jis, tikimasi, gali būti išrinktas, nes jau ir dabar tar nauja miestui antrą terminą.

Raudonojo Kryžiaus newyorkietis skyrius pradėjo klases moterims, turčioms polinkio savanoriai slaugyti ligonius ir pagelbėti kituose ligoninių, klinikų ir kitų sveikatos priežiūrai įstaigų darbuose.

Williamsburgo projekte vienas 15-kos metų jaunuolis patas įvairingai pašovė kitą tokį pat jaunuolį, sakoma, netyčia, išbandant būk tai rastą revolvėrį.

Anksti rytą plėšikas atėjo vienon gasolinos stotin, New Yorko, užrakino naktinį sargą kambaryje ir susirankiojo sau \$70.

SHALINS

(Shalinskas)

FUNERAL HOME

84-02 Jamaica Ave.,

(at Forest Parkway Station)

Woodhaven, N. Y.

Suteikiam garbingas laidotuves.

Koplyčias suteikiam nemokamai

visose dalyse miesto.

Laidotuvių Direktorai:

F. W. Shalins - J. B. Shalins

TEL. Virginia 7-4489.

Joseph Garszva

Undertaker & Embalmer

Manager

JOHN A. PAULEY

Licensed Undertaker

231 Bedford Avenue

Brooklyn 11, N. Y.

Tel. EVergreen 8-9770

Reakcija Turi Ilgus Nagus, Kaip Patyrė Komunistų Priešas

Buvo žmonių, kurie džiaugėsi ir yra tokių žabalių, kurie ir dabar dar tebesidžiaugia, kad ragangaudžiai persekioja komunistus. Jie visai užsimiršta, kad lazda turi du galus ir kad savo galia apšvaigėlių rankose švaistydamosi be atodairios lazda gali pataikyti ir pataikino ne tik kairėn, bet ir dešinėn.

Spalių 26-tą pas majorą O'Dwyerį lankėsi komersantas-industrialistas Jacob Spector ir rabinas Lewis I. Newman, zionistų vadas. Spector ir dvasiškis lankėsi pas majorą prašyti, kad jis įsikištų į laisvinti iš Ellis Islando Spectoro giminaitį Ephraim Margolin, 22 metų, laikomą be kaucijos nuo rugpjūčio 20-tos.

Toji sistema buvo pradėta vykdyti prieš komunistus. Dėl to Margolino dėdė Spector išsitarė reporteriui:

"Ragangaudystės isterija... nubaudžia net komunistų priešus." Jo giminaitis, sakė Spector, "įrodė, kad jis buvo komunistų priešas, žymus komunistas rašytojas, vienok jis tebelaikomas belaisvėje."

Nesidalinsi Vyrų, Visai Jo Neteksi

Tokį ultimatumą pastačiusi savo mylėtinio Joseph Fish žmonai, trijų vaikų motinai, jo neoficialioji žmona Caroline Kageler, 33 metų. Caroline praėjusį šeštadienį pasikambinusi Fishienė, pasiūlydama, kad jinai leistų Fishui sugrįžti pas žmoną, jeigu jinai sutiktų išleisti vyrą vieną dieną per savaitę pas ją, Caroline.

Fishienė aštriai atsikirtusi ir pasisakiusi neileisianti. Be to, vyras, sakė Fishienė, jau prižadėjęs sugrįžti. O kontroliuoti jo liuosas valandas ji taipgi galėjo, nes sykiu su vyrų darbo biznyje.

Pasirodo, tačiau, kad vyras nenorėjęs pas žmoną grįžti, nenorėjęs tos kontrolės, nes abu juodu rado užsidusinusius gasu Carolinos bute, 40-52-78th St., Jackson Heights. Iš paliktų užrašų suprantama, kad juodu buvo susitarę nusižudyti.

GYDYTOJAS

S. S. Lockett, M. D.

223 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.

Valandos: {1-2 dienom

{6-8 vakarais

Ir Pagal Pasitarimais

Telefonas EVergreen 4-0203

Egzaminuojam Akis,

Rašome Receptus

Darome ir Pritaikome Akinis

Drs. Stenger & Stenger

Optometrists

394-398 Broadway

Brooklyn, N. Y.

Tel. ST. 2-8842

GERI PIETUS!

Kada norite gerų pietų,

kreipkitės į

Lorimer Coffee Shop

Frank Domikaitis

Savininkas

417 Lorimer Street

Laisvės Name

Brooklyn, N. Y.

Kvepiandiai keptos ir virtos

mėsos valgiai. Taipgi dar

žovių ir pieninių valgių

gražus pasirinkimas.

O'Dwyerio Kampanijos Vedėjas Juomi Tapo Ne be Priežasties

Vėl ir vėl pasikartoja miesto politikoje lietuvių patarlė "nieko be priežasties." Taip ir dabartinės majoro O'Dwyerio kampanijos vedėjas, rūpinasis majorą vėl išrinkti majoru prieš darbo žmonių kandidatą Marcantonijų tam turis rimtą priežastį.

Kokia ji? Angliškas darbininkų dienašis Daily Worker rašo, jog Finkelsteinui po padu yra ne tradicinis nikelis, bet aukso mainos. Kur? Čia pat, New Yorke, subvėse.

Atsimenatė, prieš tūla laiką New Yorko subvių stotyse atsirado "nice, cold drinks" kubiliukai gražiose dėžėse, į kurias visuomet, o labiausia vidurvasario karščiais nikeliai ir dešimtukai veržte veržiasi. Kartais matosi eilės norinčių į tas dėžes įmesti nikelius.

Ta koncesija turėjo būti išduota per varžytines, daugiausia pasiūliusiam miestui mokiesties. Majoro O'Dwyer

HEADS APPEAL

Marion Young, radio's Martha Deane, who heads the Community Appeal for the 1950 March of Dimes in the five boroughs to raise funds for the National Foundation for Infantile Paralysis.

kontroliuojama transportacijos taryba dabartiniam majoro kampanijos vedėjui Jerry Finkelstein koncesiją atidavė be varžytinių.

Koncesiją Finkelsteinas gavęs asmeniškai birželio 1, 1948. Tų pat metų birželio 22-ą jisai koncesiją perdevė Vend-O-Drink Korporacijai, kurios jis buvęs prezidentu iki šių metų rugsėjo 13-tos.

JOHN YUSKA

107-13 Jamaica Avenue,

Richmond Hill 18, L. I., N. Y.

Mes laikome didžiausios batų išdirbystės SUNDIAL SHOE COMPANY, tikrai skūrinius batus dėl kiekvieno nario šeimynoj, ir pardudome su mažu uždarbiu. Taigi pas mus pirkdami, niekad neapsigausit. Krautuvė tik 3 blokus nuo BMT 111th Street stoties ir tiek pat nuo Liberty Auditorium. Tad prašome užsiti.

Petras Kapiskas

PALAIKO

BAR & GRILL

DEGTINES, VYNAI

IR ALUS

37 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Telefonas: EVergreen 4-8174

TONY'S

UP-TO-DATE

BARBER SHOP

ANTANAS LEIMONAS

Savininkas

306 UNION AVENUE

GERAI PATYRĘ BARBERIAI

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. A. Petrika

221 South 4th Street

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 7-6888

Valandos: {9-12 ryte

{1-8 vakare

Penktdieniais uždaryta

ZUPP'S BAR

411 GRAND STREET

BROOKLYN, N. Y.

Joseph Zeidat Jr., prop.

NAMŲ GAMINIMO VALGIAI KASDIEN

DEGTINĖS - VYNAI - ALUS

Telefonas EVergreen 4-7729

TELEVISION

LITUANICA SQUARE

RESTAURANT

Catherine Augustine & Frank Sanko

SAVININKAI

PUIKIAUSIA LIETUVIŲ RESTAURACIJA BROOKLYNE

PAUKSTIENOS PIETOS SEKMADIENIAIS

Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių

ATDARA DIENĄ IR NAKTĮ 7 DIENAS SAVAITĖJE

282 UNION AVENUE

BROOKLYN, N. Y.

Tel. EVergreen 4-9212

6 pusl.—Laisvė (Liberty, Lith. Daily)—Penkt., Spal. 28, 1949